

Avstrijci zapustili Gorico in Lahi vkorakali v mesto.

Po 14mesečni, slavni obrambi pod vodstvom generala Boeroviča in njegovih junakov so se morali Avstrijci umekniti sovražni premoči. Lahi razdejali goriško bolnišnico in usmrtili več duhovnikov.

Rusi hudo pritiskajo na Avstro-Nemce. Anglo-Francozi napredujejo.

Dunaj, 7. avg. (Čez London.) — Današnje dnevno poročilo avstro-ogrsko vojnega vodstva glede dogodkov na laškem bojnem torišču se glasi: "V odseku Goriškega predmostja in na Doberdobski visoki planoti se vrše ljudi boji. Na Sabatinskem hribu in na hribu Sv. Mihaela še niso dokončani trdovratni boji, ki so trajali celo noč. Naše čete so večji del prednjih postojank, v katere so Lahi prodrli v prvem naskoku, zopet izrgale sovražnika s protinapadi. Doslej je bilo pri-vedenih na neranjenih ujetnikovih 32 častnikov in 1,200 vojakov."

Boji okrog Doberdoba.
Berlin (brezlično v Sayville), 7. avg. — V dne 5. avgusta objavljenem dnevnem poročilu avstro-ogrsko vojnega vodstva je rečeno: "V južnem odseku Doberdobskih višin so napadli Italijani v petek po štiriurni topniški pripravi z najmanj sedmimi polki naše postojanke. Sovražnik je bil najprej zadržan po našem streljanju s strojnimi puškami. Ko se mu je pozneje posrečilo, na več točkah prodrli v avstro-ogrsko postojanke, je bil povsod zopet izgnan. Naše čete so prignale 230 neranjenih ujetnikov."

Cadorna poroča.
Rim, 7. avg. — Današnje dnevno poročilo italijanskega glavnega stana vsebuje med drugim sledeče podatke: "Med Adžo in zgornjo Sočo se nadaljuje topniška delavnost. V Sette Comuni je sovražnik razstrelil več min, po katerih je bil eden naših okopov na Monte Zebio razdejan. Potem je podjel napade, ki jih je naše topništvo popolnoma zaustavilo. "V tofanskem odseku so naše čete osvojile močne sovražne postojanke, ki obklopujejo zvezo med Travenanico dolino in hudournikom Sare v Gaderski dolini. Sovražnik je vztrajno bombardiral kraje v dolini zgornje Dogne in odgovarjali smo "z obstrejanjem vojaških poslopij v Trbižu, Rablju in Tolminu."

Cadorna poroča.
Rim, 7. avg. — Današnje dnevno poročilo italijanskega glavnega stana vsebuje med drugim sledeče podatke: "Med Adžo in zgornjo Sočo se nadaljuje topniška delavnost. V Sette Comuni je sovražnik razstrelil več min, po katerih je bil eden naših okopov na Monte Zebio razdejan. Potem je podjel napade, ki jih je naše topništvo popolnoma zaustavilo. "V tofanskem odseku so naše čete osvojile močne sovražne postojanke, ki obklopujejo zvezo med Travenanico dolino in hudournikom Sare v Gaderski dolini. Sovražnik je vztrajno bombardiral kraje v dolini zgornje Dogne in odgovarjali smo "z obstrejanjem vojaških poslopij v Trbižu, Rablju in Tolminu."

Ob dolnji Soči so naše čete večkrat začele napadati nekaj močnih sovražnih postojank, dočim je v odseku Tržiča (primorskega) naša ofenziva, priča dne 4. t. m., napredovala v smeri višin 85 in 121. Po izdatni topniški pripravi so naše čete osvojile več linij sovražnih okopov. Blizu Tržiča so po strašnem spopadu bersaglieri 3. in 11. bataljona osvojili skoro celo vršino 85 in jo obdržali proti več lju-tnim protinapadom. V večeršnjih bojih smo ujeli 3,600 mož, vstevši 100 častnikov, med njimi enega polkovnega poveljnika in enega štabnega majorja. Nadalje smo uplenili baterijo

Lahi streljali na bolnišnice.
Berlin (brezlično v Sayville), 8. avg. — Avstro-ogrsko dnevno poročilo z dne 6. avgusta se glasi: "Laška fronta: Bolnišnice v Gorici, ki so pod vodstvom redovnikov, so Italijani bombardirali. Več oseb je bilo usmrčenih. "Južno od Suganske doline so avstrijske čete prodrle dalje, ujele 2 častnika in 76 mož ter uplenile 5 strojnih pušk."

Po štirinajstih mesecih.
Rim, 9. avg. — Danes izdano nazna-

nilo italijanskega vojnega urada se glasi: "Naše čete so davi vkorakale v Gorico. "Včeraj zjutraj je naša pehota po silni topniški pripravi dovršila zasedbo (nedavno izpraznjenih) višin zapadno od mesta, s katerih so bili prepodeni še zadnji preostali sovražni oddelki. V okopih in kritjih je bilo polno trupel avstrijskih vojakov. "Popolnoma poražen" sovražnik je zapustil velike množine orožja, streliva in zalog.

Na levem bregu Soče.
"Ko se je znočilo, so oddelki brigad iz dopolnilnih okrajev Casale in Pavia prekorali Sočo in se ustanovili na levem bregu. Konjiki in bersaglieri na motornih kolesih so začeli brzo zasledovati sovražnika onostran reke. Med tem so naši pionirji naredili več novih mostov čez reko in popravili po sovražniku poškodovane. "Na Kraški visoki planoti so naše čete odbile več protinapadov na hrib Sv. Mihaela in osvojile več okopov v sosesčini kraja Sv. Martin. "Dosej smo ujeli kakih 10,000 mož. Še več ujetnikov dovajajo. Natančna množina vojnega plena se še ni dala dognati; je pa prav znatna."

Več duhovnikov usmrčenih.
Berlin, brezlično v Sayville, 9. avg. — Otec superior (samostanski načelnik) in več drugih duhovnikov je bilo usmrčenih in mnogi drugi duhovniki so bili resno ranjeni, ko je italijansko topništvo razdejalo bolnišnico v Gorici, vkljub dejstvu, da je bila zaščitena z genevsko mednarodno zastavo, kakor brzojavljajo iz Dunaja danes.

Ruska fronta.
Berlin, 7. avg. — Veliki glavni stan poroča danes o bojih na vzhodu: "Fronta feldmaršala von Hindenburga: V severnem odseku se ni pripetilo nič važnega. Sovražni oddelki, ki so prodirali proti peščenemu griču južno od Zarečja ob Stohodu, so bili s protinapadom odbiti. Ruski napadi severozapadno in zapadno od Zaloca so bili brez uspeha. Boji na desnem bregu reke Seret se nadaljujejo. Nemški zrakoplovni oddelki so spustili številnih bomb, in sicer z dobrim uspehom na severno od železnice Kovel-Sarny zbrane čete. "Fronta nadvojvode Karla Franca: Položaj na frontnem odseku generala von Bothmerja je neizpremenjen. V Karpatih so naše čete osvojile višini Plajk in Deskovata ob reki Čeremoč."

Rusi zopet uspešni.
Petrograd, 7. avg. — Nocoj izdano uradno naznanilo iz vojnega glavnega stana se glasi: "Ob Stohodu blizu Zarečja so naše čete podjele naskok in, ne da bi bil sprožen le en strel, prepodile sovražnika iz dela njegovih zakopov, ki smo ga zasedli. Ujeli smo 12 častnikov in 200 vojakov ter uplenili eno strojno puško. "Naš uspeh se je razvil tudi dalje v severnem delu ozemlja, katero smo osvojili ob Seretu. V tem odseku so se rezervne čete posebno odlikovale,

Zapadna fronta.
London, 7. avg. — Nadaljnji uspehi za zavezniške armade na zapadni fronti so bili naznanjeni danes. "Francoske čete so z naskokom vzele linijo nemških zakopov med Hamsko hosto in reko Somme, kakor je naznanil pariški vojni urad. "Francoski so tudi nekoliko napredovali južno od Thiaumontske utrdbe, severno od Verduna. Odbili so številne nemške napade na verdunski fronti. "Pet nemških poskusov, osvojiti nove britanske zakope severno od Pozieresa, se je izjalovilo. Med dvema teh napadov so Nemci prodrli v postojanke, a so bili prepodeni s težkimi izgubami zanje.

Francozi napredujejo.
Paris, 8. avg. — Znatno pridobili so Francozi v bitki ob reki Somme, kakor pravi nocoj izdano naznanilo vojnega urada. V dveh dneh so osvojili nemške strelske järke ob fronti nad tri in pol milje v daljino od 300 do 500 metrov. "V verdunskem odseku se jim je posrečilo, da so se zopet ustanovili v Thiaumontski utrdbi.

Nemško vojno poročilo.
Berlin, 8. avg. — Britanci in Francozi nadalje hudo napadajo na fronti ob reki Somme. Današnje naznanilo vojnega urada pravi, da so se ti spopadi končali splošno v prid Nemcem. Blizu Pozieresa in vzhodno od Hema se boji nadaljujejo.

Kavkaška fronta.
London, 8. avg. — Rusi so obnovili svoje napade na kavkaški fronti, zapadno od Erzingana. Danes semkaj dospelo uradno turško naznanilo z dne 5. avgusta pravi, da so Rusi prodrli v turške linije, a bili po ljutem boju izgnani.

Razpok smodnika.
Koenigsberg, Vzhodna Prusija, 7. avg. — Ekipa iz Berlina, London, 8. avg. — Eksplozija streliva, katero so baš nameravali naložiti in odposlati iz tukajšnjega skladišča, je davi povzročila smrt 30 moških in 20 žensk. Štirinajst drugih oseb je bilo hudo ranjenih in osemindeset manj nevarno. Eksplozija je povzročila požar, ki je bil kmalu pogasen.

izpodhujeno po navdušenem naskoku prednjih čet na sovražnika. "V nekoliko smo ujeli v tej krajini 13 častnikov in 3,000 vojakov, med njimi nekaj Nemcev, ter uplenili dve havbici in več strojnih pušk. Boj je bil ljut. Veliko število ranjenih avstro-nemških vojakov dohaja."

Dunaj, 8. avg. (Čez London.) — Danes objavljeno dnevno poročilo avstro-ogrsko vojnega vodstva se glasi: "Rusko bojno torišče: Vzhodno od Ottynije in Tlumača je napadujoč sovražni oddelki prodrli v našo prvo linijo, a bil s protinapadom zopet popolnoma izgnan. Ujeli smo nad 1,000 mož. "Blizu Tlumača smo vpricho pretečega napada po močnejših oddelkih preložili obrambo v pripravljene postojanke zapadno od tega kraja."

Dunajsko dnevno poročilo.
Berlin (brezlično v Sayville), 8. avg. — Avstro-ogrsko dnevno poročilo z dne 6. avgusta se glasi: "Fronta nadvojvode Karla Franca: V glavnem odseku so podjeli Rusi številne napade, ali vsi so se zrušili. Južno od Jablonice in Krarova imajo avstro-nemške čete znanomati nadaljnji uspeh, vkljub najsilnejšemu odporu od strani sovražnika. Armada generala von Koevessa je jugozapadno od Klajna odbila napade močnih ruskih oddelkov."

Rusko uradno naznanilo.
Petrograd, 8. avg. — Južno od reke Dnjester, v smeri Tyszenice, so Rusi pognali avstro-nemške čete nazaj ob celi liniji na širini petnajstih milj, kakor je naznanil ruski vojni urad danes. Rusi so osvojili mesto Tlumač, kakor tudi krajino vzhodno od reke Dnjester in sleme tamonjih višin. "Rusko konjištvo sedaj zasleduje Avstro-Nemce jugozapadno od železnice Kolomeja-Stanislovov v Galiciji. V bitkah ob reki Seret dne 5. in 6. avgusta so Rusi skupaj ujeli, kakor prista uradno naznanilo, 166 častnikov in 8,415 vojakov. Rusi v tej krajini prodirajo.

Rusi 8 milj od Stanislovova.
Petrograd, 9. avg. — Vojni urad je danes naznanil, da so Rusi osvojili Tysmenjeco v Galiciji ob reki Voron. Tysmenjeca je kakih osem milj vzhodno od važnega galicijskega mesta Stanislovov, ki leži ob železnici med Lvovom in Kolomejo.

Zoper otroško delo.
Washington, D. C., 8. avg. — Senat je danes pozno popoldne sprejel nasvet zakona, ki vsebuje prepoved meddržavne trgovine z izdelki otroškega dela. Kot izid glasovanja je bilo naznanjenih 52 glasov za in 12 glasov zoper predlog.

Šest rudarjev usmrčenih.
Wilkesbarre, Pa., 8. avg. — Šest delavcev je mrtvih vsled plinove eksplozije, ki se je pripetila danes tu blizu v Woodward-rudniku tvrdke Delaware, Lackawanna & Western Coal Co.

Ubogi salunarji!
Chicago, Ill., 9. avg. — Župan Thompson je naznanil včeraj, da namerava preklicati licence tridesetih od 66 salunarjev, ki so po policijskem poročilu prekršili zakon o zapiranju zadnje nedelje.

Ameriški Rdeči križ.
Washington, D. C., 8. avg. — Ameriška družba Rdečega križa je po danes objavljenem poročilu od dne 7. sept. 1914 do dne 1. jul. 1916 poslala zavezniškimi dežalami potrebščin v vrednosti \$1,002,021, centralnim državam potrebščin v vrednosti \$310,732. Nadalje je poslala v tem času tudi zalog v vrednosti \$17,949 v Armenijo, Haiti, Mezopotamijo, Mehiko, na Poljsko in v Sirijo.

Stavke po železnicah ne bo.
New York, 9. avg. — Preteča stavka 400,000 železniških uslužbencev po železnicah Združenih Držav je bila odvrnjena danes. Preporna vprašanja se imajo rešiti potom posredovanja.

Dobra slast
je odvisna večinoma od dobrega želodca in dober želodec je odvisen od rednega delovanja celega prebavnega ustroja. Čitajte kako Severov Živiljski balzam (Severa's Balsam of Life) učinkuje v slučajih želodčnih neprilik: "Trpel sem celih dve leti ter sem sedaj na potu k zdravju. Sedaj imam dobro slast ter zopet lahko delam ter se dobro počutim in vse to je storil za me Severov Živiljski Balzam. Priporočam ga vsem, ki so slabotni." — Andrej Koren, Logansport, Pa. — Severov Živiljski balzam je izborni pripravek za zdravljenje ne-prebave, slabe prebave, otrplih jeter, in raznih njim podobnih neprilik kakor nečistega jezika, zgube slasti, splošne slabosti, bledosti in slabega želodca. Cena 75 centov v vseh lekarnah ali od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.—Adv.-Tue.-Aug.

Poročilo o letini kaže velike izgube.

Vsled neugodnega vremena in škode po žužkih bo pričakovani pridelek znatno manjši.

Pšenica je najbolj trpela.
Potem koruza, oves, ječmen, kakor tudi krompir, lan in drugo.

Washington, D. C., 8. avg. — Za farmarje Združenih Držav z izgubo več milijonov dolarjev izstoznačen upadek pričakovane letine kaže danes objavljeno poročilo poljedelškega ministrstva za mesec avgust. Skoro pri vsaki žitni vrsti je nasproti poročilu meseca julija zaznamovati znaten upadek.

Pšenica, koruza in oves.
Pšenica ima pokazati izgubo nič manj nego 105 milijonov bušljev; koruza 89 milijonov, oves 43, ječmen 11 milijonov bušljev. Za rž, beli in sladki krompir, lan, jabolka in breskve se je pričakovana letina tudi zelo poslabšala. Znaten upadek v pričakovanem bombaževem pridelku je bil naznanjen že v zadnjem mesecu.

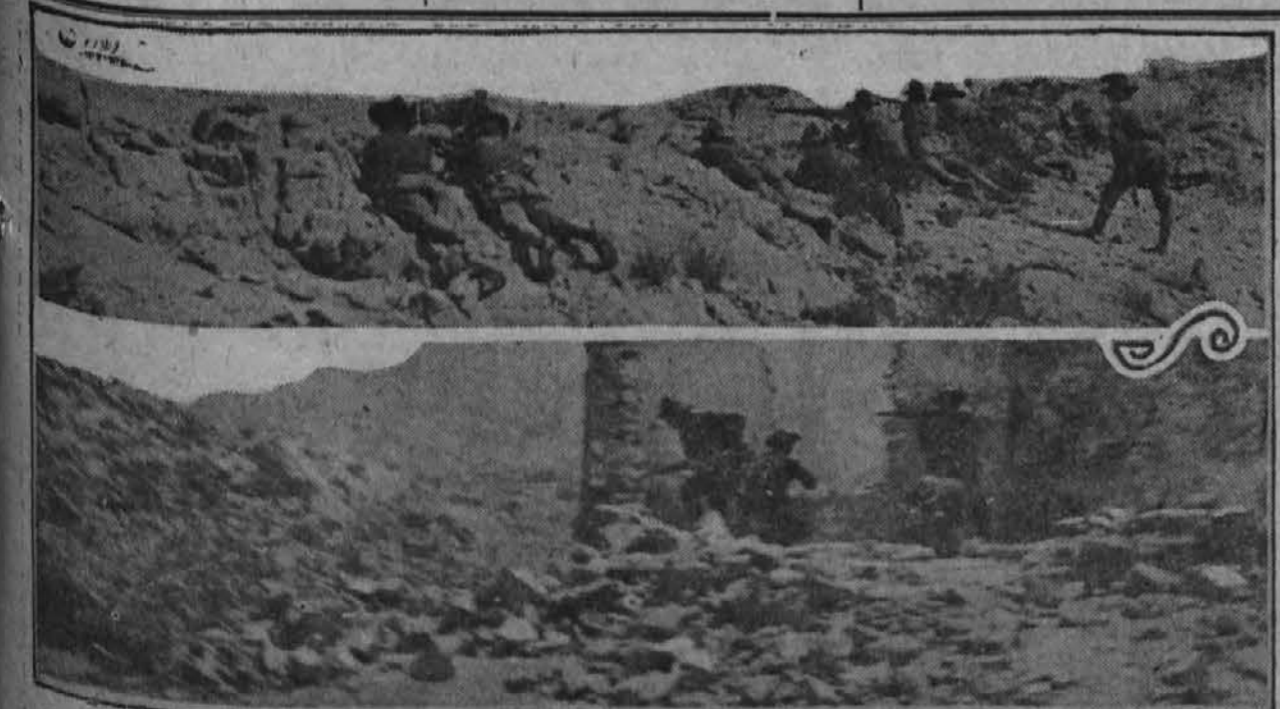
Koruza, največji in najvažnejši obrod letine Združenih Držav, kaže izredno slabo in še vedno težko trpi pod stanovito sušo. Če kmalu ne pride dež, bo de koruzni pridelek še manjši, nego v današnjem poročilu obetani 2,777,000,000 bušljev. Za dvomljivo stanje letine je odgovorno v prvi vrsti neugodno vreme,

Francozi uplenili "Bremen"?
Columbus, O., 8. avg. — Da je druga nemška trgovinska submarinka "Bremen" v posesti francoske mornarice, je naznanil poročnik J. G. McElroy, častniku Z. D. armade, neki njegov sorodnik in britanski armadi. V pravkar prejetem pismu je rečeno, da je bila submarinka "Bremen" uplenjena med svojo vožnjo v Združene Države.

Jolietške novice.
—Piknik Društvo sv. Petra in Pavla št. 66 J. S. K. J. priredi velik piknik v Sissmerjevi hosti severno od Theiler's parka prihodnje nedelje, dne 13. avgusta, o priliki obhajanja svoje 10-letnice. Vsi rojaki in rojakinje so vabljeni. Vstopnina \$1.00 za moške. Dame proste.

Brez skrbi
pošljite denar skozi naše posredovanje v staro domovino, ker kljub vojnim zaprekam, se naše pošiljate izplačajo vedno točno. Kljub temu, da ne dobite pisma od svojcev iz stare domovine, ker je bilo morda isto na onem parniku, ki je prišel v roke Angležem ali Francozom, se ni treba bati, da denar ni na varnem. **Bodite brez skrbi!** Dokler vidite naš oglas v listu, ni nobene nevarnosti. Če bi bila kakšna nevarnost, bi mi to v listu objavili. **Mi garantiramo vsako pošiljatev,** da bo sigurno sprejeta, ali pa vrnemo denar, kadar se nam dokaže, ali če se sami prepričamo, da denar ni bil izplačan, radi enega ali drugega vzroka. **Po Wireless (brezžičnem brzojavu)** pošljemo denar v staro domovino, in to naravnost v Avstrijo. **Ako ni pomote ali posebnosti,** je denar prejet v 3. do 5. dneh. Včasih se pa tudi za del časa zakasni. **Vsak brzojav,** akotudi ima manj kot 6 besed, stane \$4.50, če pa je več kot 6 besed, se računa po 65c od vsake besede in številke posebej. **Mi imamo v tem oziru najboljšo zvezo in najstrožji sistem,** ker naš namen je "zadovoljiti vsakogar, ki se poslužuje našega posredovanja. **Danes pošljemo v staro domovino:**
5 K za...\$ .90 250 K za...\$ 35.00
25 " " 3.75 500 " " 70.00
50 " " 7.25 750 " " 105.00
100 " " 14.00 1000 " " 139.00
Denar nam pošljite po bančnem "Draftu", ki ga dobite v vsaki banki skoro popolnoma zastonj, poštnem ali ekspres Money Order-om, ali pa v priporočenem pismu kar gotov papirnat denar.

AMERIKANSKI SLOVENEK
bančni oddelek,
1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

PHOTOS BY AMERICAN PRESS ASSOCIATION.
PREDNJE STRAŽE V MEHIKI ODGANJAJO VILLOVE RAZBOJNIKE.
Napad v rano jutro na prednje straže Pershingovega poveljstva se razvija v živahno prasko z Villovci.

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Joliet, Ill., 9. avg. — Z veseljem naznanjamo, da se bodo slovenščina še nadalje poučevala v naši župnijski šoli sv. Jožefa. Napočna in popolnoma neosnovana je bila vest, da se ima pričeti z novim šolskim letom v septembru v vseh primarnih župnijskih šolah čičaške škofije učiti samo angleščina. To napočna vest so prinesli pred kratkim čičaški dnevniki (med njimi "Examiner", "Journal", "Tribune", "Illinois Staats-Zeitung" in drugi), ki pa so bili vsi krivo poučeni. Seveda smo se preneljili tudi mi, ko smo tisto napočna vest kar brž posneli in objavili na tem mestu. Vendar smo takrat izrazili upanje, "da ne bo tako hudo", in res ne bo. V naši župnijski šoli bo imela svoj prostorček tudi slovenščina slej kakor prej, hvala Bogu.

— Kam pa v nedeljo? V Theilerjev park na piknik slavnega društva sv. Družine št. 1 D. S. D. Piknik se prične ob 1. uri popoldne in bo trajal do polnoči. Za izvrstno godbo in najboljšo postrežbo bo preskrbljeno. Vsi rojaki in rojakinje, kakor tudi bratje Hrvat in drugi Slovani bodo dobro došli!

— Spomini. Prihodnji tork bo dan 15. avgusta. Telega dne smo se včasih silno veselili in stari domovini, kjer so obhajali Veliko gospojnico ali Vnebovzetje M. D. z največjo svečanostjo. V preminih krajih po Slovenskem so imeli na ta praznik veselo žegnanje. Ali se še spominjate? To so spomini iz davnih davnih časov naše mladosti. Letos bo na ta lep polletni praznik v naši stari domovini namesto veselja le jok in stek, v tretji zaporedoma na ta praznik... Spomnite se trpečih svojcev! In spomnite se, da Am. Sl. nabira darove v sklad za slovenske begunce ter vdove in sirote padlih vojakov slovenskih. Spomnite se jih!

— Med kandidatami za kraljico Delavskega dne, ki ga bomo obhajali prvi ponedeljek prihodnjega meseca, dne 4. sept., je tudi Slovenka gdnca. Frances Čulik, hčerka trgovca g. Fr. Čulika, N. Bluff st. Kot kraljica čučna bo tista, ki bo dobila največ glasov.

— Pride pred porotnike. Čisto obupan je Nicholas Pavlica, rodom iz Like, ki je zaprt v okrajni ječi pod obtožbo, da je predzadnji ponedeljek zvečer v pijanosti obstrelil svojo mlado ženo Jennie tako težko, da je umrla v nedeljo zvečer v bolnišnici sv. Jožefa vsled zadobitnih strelnih ran. Pavlica ima svojo hišo v bližnjem Rockdalu in je baje živel s svojo mlado ženo srečno, dokler mu ni pameti zmešala ljubosumnost. In ko se je zadnji pridružil še pijanost, sta ga obedve zavedli do nesrečnega čina. Pavlica pride pred veliko poroto v septembru.

— Vaso Čanak in Luka Čuk se imenujeta nesrečna Ličana, ki sta utonila v nedeljo v vodni nekoga opuščenega kamenoloma severno od Jolietja. Utomila sta vpricho mnogih ljudi, ki so opazovali njuno smrtno borbo z Lockportске ceste, 30 čevljev nad kamenolomom. Čanak in Čuk sta šla z dvema drugima prijateljema iz Sterling Parka v Sangerjev kamenolom v nedeljo dopoldne, da bi se ohladila v vodi. Čanak je znal plavati, Čuk ni znal. Naenkrat je Čuk zaklical na pomoč, ker se je začel pogrezati. Čanak je priplaval do njega in ga poskušal rešiti. Utomila sta oba. Ko so prišli še drugi na pomoč, je bilo prepozno. Utopljenčev trupli sta bili najdeni in v ponedeljek pokopani.

— Otroška mrtvoudnost se doslej na srečo ni vtihotapila v Joliet, čeprav se je raznesla iz New Yorka skoro po vsej deželi. Število slučajev narašča tudi v Chicagu, kjer je štirideset otrok zbolelo za to nalezljivo boleznijo, kakor poročajo. Zato illinojska državna zdravstvena oblastva odreja vse potrebno, da preprečijo resno razširjanje te bolezni. Jolietški zdravstveni komisar dr. Higgins je izdal svarilo na starše, naj skrbno gledajo na svoje otročiče, da so čisti, da dobivajo pravo hrano itd. V slučaju, da opazijo pri svojih otrokih kake posebne znake bolezni, naj starši takoj vprašajo za svet zdravnikova.

— Še več vročine nam obetajo vremenslovci v Chicagu in Washingtonu. Nič manj nego 26 žrtev je zahtevala letošnja vročina doslej samo v okrajni Will. Včeraj je bil zglasen samo en nov slučaj solničarice. Vsled vročine je namreč omagal neki delavec, imenoma Michael Poster, zaposlen v tovarni Illinois Steel Co., da so ga morali prepeljati v Silver Cross-holmišnico. V noči od ponedeljka na tork smo dobili nekoliko dežja; ki je vsaj malo ohladil ozračje in poskrpil žejno rastlinstvo.

— The Joliet Manufacturing Co. razširja svojo tovarno ob East Cass streetu, v kateri je sedaj zaposlenih kakih 100 delavcev.

Chisholm, Minn. — Bral sem dopis iz Chisholma, Minn., v N. V. z dne 4. avgusta št. 62. Dopisnik piše, da bi bilo boljše, ko bi bili popred družbo vprašali, kaj zahtevajo. To smora samo zastopiti, da družba bi bila zvi-

šala plačo zato, ker ji gre voda za vrat; ko ne bi hotela, mogoče bi jo zalila čez glavo in ona se boji utoniti. Zakaj je pa družba plačala pred dvema letoma enim \$1 (dolar) na dan, enim petdeset centov, enim devet centov i. t. d.? Zakaj ni pa takrat zvišala plače, ko so delavci pripovedovali, da je več jedil znesel v rudnik, kot je zaslužil? Takrat so tudi prosili izlepa, pa niso hoteli zvišati plače. Ko je do bil svoj ček, pa ni imel, da bi plačal svojim trgovcem, kar je pojedel tisti čas, ko je delal za njega. — In dopisnik piše, da po več krajih, kjer so zahtevali izlepa, je družba priboljšala. Seveda je priboljšala, a zakaj? Zato, ker se boji, da ne bi delavci pustili družbo kot so jo drugod in zastavkali. — In dopisnik piše, da naj si vsaki človek premisli, ako je bila ta stavka prav priča. Priča je bila prav. Ko bi še tisti skebi doma ostali precej, ko so drugi delavci, potem bi bila popolnoma prav priča, pa ne bi bilo treba biti dolgo doma na stavki. Jaz pa mislim, da se bodo tudi tisti malo prišli za ušesa, ki so šli skebat. — In piše dopisnik, da so imeli delavci samo eno sejo, potem drugi dan ni šel nikdo na delo. Aha, to bi bila prava stavka, ko bi bilo to res. Približno je bila to resnica, pa vendar so morali stavkarji zjutraj rano vstati, da so malo popodili "ta lačne skebe", pa ne rečem "ta lačne": ta lakomne pa prilijzence. Zakaj rejni so ostali doma in iščejo svoje pravice in svoje izboljšanje. — In dopisnik piše, da naj si vsaki dobro zapomni, da veliko delavcev ne bo dobilo tukaj dela zaradi te stavke, bodo morali svoje premoženje prepreni prodati in iti za kruhom. O dopisnik se v tem jako moti. Zakaj delodajalci ne bodo šli sami delat, bodo še prosili tiste, ki imajo svoje domovanje, da ne bi sami za sebe prodali, pa šli od suženstva proč. Ona (družba) se najbolj tega boji, da ne bi taki zapustili tje okrajev. Oni, ki je sam, danes pride, jutri gre; za take družba ne porajta dosti, zakaj ona potrebuje stalnih delavcev, ne takih, da en mesec dela, pa gre. Mislim in rečem: se prosili bodo po cestah delavce, samo če jih bodo mogli dobiti, ne bodo vpraševali "kaj si, stavar ali skeb?" Mislim in rečem, da je mislil dopisnik reči, da bodo morali skebi poceni prodati svoje "praprti", rečeno premoženje, zakaj jim ne bo za prestat, naj se zmagata ali zgubi. Zgubljeno pa ne bo, ker stavkarji držijo kot "ketna" pri parnih lopatah.

Zatorej pozdrav vsem štrajkarjem po vsem rancu, posebno v Chisholmu ki so mi znani. Pozdravljam vse Jolietčane, posebno moje brate in sestre. Z Bogom! Jakob Šega.

Sartell, Minn., 4. avg. — Človek, ko v družini manj govori, res več drugih govorenje sliši. Od onega časa, ko sem bil v državi Iowa, je minolo nekaj let. Takrat sem slišal o pomenu mesecev glede rojstva in usode človeka. Rečeno je, da ni vseeno, če v tem ali onem mesecu zagledamo svet sveta. Ako komu te besede ne ugajajo, se ni treba hudovati na mene, ker bom povedal le to, kar sem slišal. V januarju se rodijo večinoma duhapolni ljudje, katere pa njih okolica redkokdaj zastopi; to so misleci, ki napravijo dobro, če si izvolijo za poklic politiko; za dolžnosti in socialno življenje imajo gotove predprave, ki jih pripeljejo do krega z drugimi ljudmi; oni so ljudje iskrenega srca, trdih misli; oni so prijatelji revnih in ponižnih ter se znajo tudi najboljše potegniti za nesrečneže. V februarju da se rodijo ljudje, ki imajo podoben značaj; skoro vsi se odlikujejo v trgoviji in finančni stroki, toda prej v korist drugim, nego sebi. Čudaki so oni, ki so se narodili v marcu; to so melanholični značaji, ki zastopijo svet le iztežka; v marcu se je narodilo veliko umetnikov, glasbenikov, literatov in dramatikov, ki so se pokazali s svojimi deli. Tisti, ki so zagledali svet v aprilu, imajo karakteristične posebnosti, ki jih moramo pri sedanjem boju za kruh in obstanek jemati v poštev; so ljudje močne volje ter se ne dajo ustrašiti pri hoji do svojega cilja; to so rojeni bojevnik, ki gredo s svojimi nameni tudi čez mrljice; če so ti ljudje nadarjeni, postanejo iz njih dobri organizatorji, ravnatelji podjetij in vojskovodje; v zakonskem jarmu sreča beži in prava ljubezen; prijatelje v tovaršijah imajo svoje vrste, kakor oni. Mehkoba in pomanjkanje energije sta tipičen znak onih, ki so se rodili v mesecu maju; za ljubljeno osebo vedo dati z mirnim srcem tudi svoje življenje; napram svojim sovražnikom so brezobzirni, toda pri tem ne rabijo poniževalnih sredstev; lakavost, zvižaje in nesramnost so jim popolnoma tuje lastnosti; oni storijo najboljše, če se ne oženijo mladi. Junijevi značaji so vihravi in jezni do konca, ampak naglo se pomirijo in čez nekaj trenutkov bi prosili odpuščanja onega, ki so ga razzallili ali mu kaj storili; da ti ljudje morajo imeti natančno vzgojo, ker drugače radi na kriva pota zavijajo. Ljudje, ki so se narodili v juliju, so nestalni v svojih zaključkih, so lahkoverni ter nemirni; nikoli ne ostanejo dolgo časa na enem mestu; radi menjajo svoj dom in niso

preveč priljubljeni; za capake ali nove imajo razvit smisel. Človek, rojen v avgustu, je vljuden, radodaren, razumen; odkritja značaja, večkrat v svojo škodo, ker si nakopije sovražnike; v starosti je siten in vse kritizira, tako da mu malo kdo ustreže. V septembru se rodijo ljudje, ki so v vsem dobri; oni so izobraženi in ocenjevalci gledališča ter literarne umetnosti; v svojem življenju pomniko vsebino prečitanih knjig; v življenju imajo srečo. Ljudje, rojeni v oktobru, nimajo preveč razvitega smisla za denar in njega vrednost in so navadno izvrstni pravniki, sodniki ter profesorji; v zakonu ne kaj srečni, zato ker se razjezijo za malenkosti, jih zato njihovo okolje malo razume; imajo nenavaden talent za pravilno razsodbo, sreča v življenju jim ni mila. V novembru se rodijo ljudje, ki se v 20. letu svojega življenja spreminijo; so dobri, ljubeznivi in vljudni ljudje; kar se tiče ljubezni, imajo precej sreče. Ako jih zadene krut udarec usode, vedo ohraniti bladnost in mir, se ne razburjajo radi vsake stvari, ter več je zdravnikov. December je rojstni mesec krepkih delavcev in ljudi, ki ne poznajo upehanosti in imajo krepke živce i. t. d.; imajo podjeten duh; v svojem poklicu pa niso zmeraj srečni, zato radi zamenjajo; prijateljev pri kapitalistih nimajo. Torej ponavljam, da ako komu to ne ugaja, se ni treba hudovati na mene. Meni tudi ni všeč to mnenje. Ampak tisti, ki večinoma vidijo izvrševanja med ljudstvom, so prej kot da ne zadeli v resnico, ki so to povedali.

Ivo Težak, Box 32.

V VODI, OGNJU IN ŽELEZU.

(Izvirno poročilo "Slovencu".)

Podčastnik J. W. poroča o svojih doživljajih na jugozapadnem bojišču: Ko smo se po ponovnem premikanju iz postojanke v postojanko vrnili v G. in se ondi nekoliko očistili in spočili, smo šli naslednji večer nadomestiti Dalmatince v strelske järke. Kako smo se zavzeli, ko smo videli, da je v jarku polno vode in blata, do kolen in še višje. Hočeš nočeš smo morali v vodo. Bila je huda tema, da nismo nič vidili in marsikateri se je ponesreči prevrnil v vodo kakor je bil dolg in širok, tako da je bil ves moker. Kje naj bi se posušil? Na nekaterih mestih je bil pa še jarek tako ozek, da je človek komaj sključen skozi prišel. Tedaj si je lahko misliti, kakó je bilo. Ni čuda, da je v takem marsikdo zbolel.

Ko smo tako čofotali po vodi, nas je pa že slišal Lah in je hitro poslal parmin proti nam; dva sta bila ranjena. Eden teh je bil nekdanji pismošča Jože iz Zaloga; dobil je v nogo in glavo. Tako smo izgubili vremenskega preroka. Drugače je bila dosti mirna noč, le par šrapnelov smo dobili. Zjutraj, predno se je naredil dan, smo šli v rezervna kritja, v jarkih je pa ostalo čez dan samo straža.

Ko je posijalo solnce, smo si jeli sušiti obleko, a iz kritja nismo dosti smeli, drugače nas je Lah hitro počastil z granatami. Jaz sem si pa mislil: samo na enega gotovo ne bo streljal, pa sem šel malo vun po vinogradu na solnce, da bi se ogrel in posušil. Solnčna toplota je pa prijala tudi mojim domačim zivalicem in začele so veselo gomazeti in se mastiti z mojo krvjo, da me je kar privzdigovalo. Slekli sem se in jih začel preganjati in pobijati. Pa že je tem močiteljicam vstal maščevalec: Lah me je bil gledal in mi poslal granato, ki je padla blizu mene. Takoj pustim uši in hočem na varno, tedaj prileti druga granata in udari še bliže mene. S srjaco v roki jo ulijem v kritje, na mesto, kjer sem bil sedel, sta pa prileteli še dve granati. Od tedaj nisem več hodil uši bit na solnce.

Tako je bilo dva dni. Tretji dan je pa začel Lah vražje streljati z artillerijo in meril posebno na naše topništvo. Naši topničarji pa seveda tudi niso rok krlež držali in streljali so, kar se je dala. Kdor še ni bil v boju do takrat, je mislil, da bo sodnji dan. Še-le proti večeru se je malo pomirilo.

Ponoči smo šli zopet v strelski jarek; jaz sem pa šel s petimi možmi na patrolo. Lezli smo počasi naprej, da kaj ugledamo ali "zaberemo" kako laško patrolo. Tedaj pa Lah nenadoma posveti z žarometom; vržemo se na tla, a Italijani so nas bili že vseeno zapazili in pokati je začelo proti nam precej hudo. Ranjen je bil pa le eden, drugih izgub nismo imeli. K sreči se je žaromet obrnil v drugo smer, da smo se mogli vrniti.

Naslednji dan je bil grozopoln. Lah je začel nastopati k napadu. Mi smo pokali po njih, kar je bilo mogoče, sovražnik je pa začel besno obstreljevati našo postojanko s težkimi granatami. Bilo je nekaj groznega. Kako moč ima granata, ko se razleti, sem še-le zdaj videl; vse je šlo v zrak, kamor je priletela. Zopet pribrenči ena, dve. Popolnoma me je oglušilo. Na roki začutim pekočo bolečino — pogledam in vidim, da sem ranjen. Napotil sem se po strelskem jarku k sanitetjem, da bi me obvezali. Grem mimo gospoda praporščaka, ki ravno telefonira. Komaj pet korakov od njega, privrživa granata in eksplozija. Slišim še klic gospoda praporščaka: "Jezus, Marija!" — In Stefana Kvasa ni bilo več. Bilo je vse zasuto. Bilo mi je zelo hudo po njem. Doma je bil v Solkanu in tudi zdaj je tam doma. Vedno je bil vesel

in rad prepeval, sedaj pa Soča poje nagrobnico njemu in marsikateremu: Pomlad pa prišla bo...

Šel sem dalje do sanitetjev in tam čakal večera. Boj je pa vihral dalje in pri sosednji stotnji je bil že juris. Tudi nam so bili vedno bliže. Tedaj pa so oglašale naši topovi tam zadaj nekje in cela jata šrapnelov eksplozija nad glavami bližajočih se Lahov. Začeli so rjuti, da je bilo groza.

Nastopil je mrak; zopet se bližajo Italijani. Tedaj pride povedle, da se pripravimo na juris. Meni je bilo dolgačas, ranjen nisem bil preveč; pograbilim puško in grem k tovarišem. Vse je bilo tiho, le tu pa tam je stokal kak ranjenec. Kar zopet začne naša artillerija hudo streljati s šrapneli — Lah vstane in začne bežati... Mi pa streljamo, streljamo. Ko je pozneje Italijan svrtel z žarometom, je videl kupa svojih mrličev na bojišču. Kaj si je mislil, ne vem.

DOGODBICE Z BOJIŠČA.

(Izvirno poročilo "Slovencu".)

Piše ... Limbarski.

I.

Granate so ga naučile moliti.

"Dobro si zavarovan pred vragom," je dražil svojega tovarša v strelskem jarku Janez, videč pri njem rožni venec in molitveno knjizico.

"Tudi tibi bi ne škodilo," ga je opomnil tovariš.

"Da bi molil, misliš!" je prasa Janez. "Pet let že nisem, pa sem prehodil mnogo sveta. Vsi pridigarji in še starši po vrhu me ne prisilijo, da bi zmolił očenas."

Tovariš je molčal in si mislil svoje. Se tisto popoldne so jele dežiti sovrzne granate. Kamenje, dreve in zemlja je letela v zrak, kakor bi bil dan razdejanja. Naš Janez se je skrival za veliko skalo, tresoč se kakor list ob vetru... Ko je pojenjala malo svinčena nevihta, sta se zopet sešla s tovarišem.

"Hvala Bogu, da sem ostal živ" je bila Janezova prva beseda.

"Pa molil vendar nisi?" ga je vprašal tovariš.

"V trenutkih, kakor danes, se stori marsikaj," mu je tresoč se odgovoril Janez.

"Torej, kar ne bi bili mogli storiti vsi pridigarji in še starši po vrhu, so napravile granate in šrapneli v teku ene ure."

II.

Usmiljeni najde usmiljenje.

Bojni šum je trenutno pojenjal; sovražnik se je umaknil ter pustil za sabo številne ranjence, ki so klicali na pomoč in prosili vode.

Srečko, vojak avstrijskih vrst, se jim je usmiljeno približal in izkazoval sovražniku dela usmiljenja, dasiravno so ga tovariši raditega obsipali z zbadljivimi opazkami.

Zvečer je sovražnik izvršil protinapad, naši so vsled sovražne premoči morali se umakniti. Naš Srečko je, junaško se boreč, prišel ranjen v sovražnikovo last. Našel ga je krvavega sovražni vojak, ki mu je sočutno obvezal rano, mu podal vode in kos črne komisa. Vsled močnega pritiska naših vojakov, ga je pustil na mestu in zbežal. Še-le naši sanitetji so ranjenca spravili na varno; pripovedoval je tovarišem svojo nočno dogodnico prepričan, da kdor je usmiljen z drugimi, tudi pri drugih najde usmiljenje.

III.

Pogum velja!

"Hura!" je zakričala mala sovražna patroljica, hotec iznenaditi našo patroljo, skrito v zakupu, kjer je opazovala sovražnikovo počenjanje. "Hura!" so odgovorili naši ter kakor blisk planili na sovražnika, ki je, videč avstrijsko hrabrost, dvignil roke ter se udal. Le eden naših vojakov ni bliskovsko sledil zgledu svojih tovarišev; malo se je pomudil v zakupu ter zaostal za drugimi, a bilo je zanj usodno. Sovražnik ga je opazil ter mu od strani s kroglo v prsa zadal smrtno rano. Ako bi bil nesrečni vojak hitel z drugimi v naskok, bi bil gotovo rešil svoje življenje. Zato hrabrost in pogum velja, kadar kliče domovina!

PISMO IZ RUSKEGA UJETNIŠTVA.

Iz ruskega ujetništva piše svoji ženi prvo pismo J. Zupan, organist v Kresnicah: Nižni Novi Grod, 8.—X. 1915. Draga Ivana! Pisal sem Ti že trikrat, a ne vem, ali si dobila ali ne, zato Ti še enkrat vse popišem, kako je z menoj. Ranjen sem bil 4. junija v Galiciji in sem sedaj že v petem špitalu. Ranjen sem v desno nogo v ledja in bodem že čez en mesec zdrav. Operiran sem bil dvakrat, a bodem ravnotako zdrav, ko sem bil. Tukaj v špitalu ni nič hudega; jesti nam dajo dosti, vsak dan pol funta belega kruha in en funt črnega kruha. Dvakrat na dan juho in meso in dvakrat na dan čaj; čaj seveda brez ruma. V tem špitalu hodim kuhinjo pometat in krompir trebit, pa se dobi zopet juha in kaša. Kaša je vsaki dan. Tukaj sem sam Slovenec, in tako je bilo vedno, kar sem v špitalu, da sem vedno sam Slovenec. V tem špitalu so tudi Rusi zmirom skupaj, a mi jih "feltamo" za tobak in nam radi dajo, ako le imajo. Ko sem bil ranjen, sem imel še 14 golda, a 4 gold, sem zgubil v švarm-

liniji, 10 gold, uro in veržico mi je nekdo vzel. Tako sem vedno brez denarja, kar sem v Rusiji. Po tobaku mi je bilo dolgčas, a sedaj prodam cukr in kruh, pa si kupim tobaka, da se malo zakadi. Zelo sem radoveden, kako je kaj z Vami, ali ste še zdravi in če so otroci zdravi? Ali je Pepček priden; le povej, da jaz pridem kmalu domu. Ali Anica in Jofka še molita zame?... Zame Vas ni treba skrbeti, jaz si že tako skomandiram, da mi ni hudo... Tukaj je 22. septembra že malo sneg naletaval, a sedaj je zopet lepo vreme. Tukaj se ne vidi sadnega drevoja. Mesto je lepo, cerkve so veliko bolj lepe kot pri nas... Tukaj je vse ravno. Radoveden sem, kako je kaj z italijansko vojsko; ne vemo nič. Prosim Te, piši mi toliko, ali ste zdravi ali ne. Bog daj, da bi bilo enkrat vojske konec, da se zopet zdravi vidimo. Sedaj pa vse lepo pozdravim, posebno pa Tebe in otroke. — J. Z., Špital Nr. 31, Nižni Novi Grod, Russland.

Dobra prebava.

Važen, ako ne najvažnejši čimnik pri nastajanju bolezni je samoomanost ali neprebavnost, v kateri se delci hrane preostale v prebavnem ustroju kisajajo in raztvorjajo, in pri zdraviljenju bolezni gleda vsak zdravnik najprej na to, da se očisti drob. V vsrhu priporočamo Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. To zdravilo donša varno olajšbo pri zapletenih njejnih zapletljajih, pri izgubi slasti pri vsakojaki glavoboli, omotici, slapanju in krčih, težavi po jedi, slabosti razdražljivosti. V boleznih želodca jeter in droba je uživati to zdravilo. Cena \$1.00. V lekarnah. Jos. Triner, izdelovatelj, 1333-1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

Triner's Liniment brzo olajša reumatične in nevalgične bolečine, imate bolno grlo, bolečine v hrbtu, mi ali nogah, poskusite ga. Cena 50c v lekarnah; po pošti 35c in Adv.

Nervozni ljudje

nam bodo hvaležni, ako jim naznanimo, da se jim bo zdravje čudovito zboljšalo in živčevje pokrepilo — ako uživajo

SEVERA'S NERVOTON

(Severov Nervoton) takoj na prvi prikaz živčne neprilike. To zdravilo je bilo že popolnoma preiskušeno ter je izkazalo svojo vrednost pri zdraviljenju živčnih neprilik. Donaša hitro olajšbo v slučajih

DUŠEVNE POTRTOŠTI, NESPEČNOSTI ALI INSOMNIJE, ŽIVČNE ONEMOGLOŠTI, HISTERIJE ALI NERVOZNOŠTI.

Cena \$1.00

Pišite po naš cirkular: "SEVEROV NERVOTON. — Kdaj in kako ga rabiti. Razpošiljamo ga zastonj.

Severovi pripravki so naprodaj v lekarnah vsepovedi. Zahtevajte Severova Zdravila. Omenite ime Severa ter se s tem obvarujte nadomestitev. Ako ne morete dobiti Severove Pripravke v vaši okolici, naročite jih od nas. Naslovite

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

STROJARJEV RABIMO, KI SO IZUČENI IN NEIZUČENI, ZA VSE VRSTE STROJARSKO DELO (TANNERY WORK AND LEATHER FINISHING, SHOE AND UPHOLSTERY LEATHER) DOBRA PLAČA, DOBRE DELAVSKE RAZMERE, NOVA IN MODERNA TOVARNA. OGLASITE SE ZA POJASNILA PRI WILDER TANNING CO., SOUTH PLANT, WAUKEGAN ILL.

Poskusite Novo Pivo

Old Lager

••••V S T E L E N I C A H••••

Je BOLJŠA in okusnejša pijača, kot katero drugo pivo.

—IZDELUJE GA—

Joliet Citizens Brewing Co.

Oba telefona 272

Dobite je vseh boljših salunih v Jolietu

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inorp. l. 1899. v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois. Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina: Za Združene države na leto...\$2.00 Za Združene države za pol leta...\$1.00 Za Evropo na leto...\$3.00 Za Evropo za pol leta...\$1.50 Za Evropo za četrt leta...\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na: AMERIKANSKI SLOVENEK Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice pričujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Členik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays

SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO. Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

CERKVENI KOLEDAR.

- 13. avg. Nedelja Hipolit in Kasij.
- 14. " Ponedeljek Evzebij, spozn.
- 15. " Torek Vnebovzet. M. D.
- 16. " Sreda Rok, spozn.
- 17. " Četrtek Liberat, muč.
- 18. " Petek Helena, kraljica.
- 19. " Sobota Ludovik Tol., šk.

DEVETA NEDELJA PO BINKOŠTII.

Zguba vere.

Silno ganljiv prizor nam nudi današnji nedeljski evangelij. Nikjer ne bomo v evangelijih, da bi se bil naš Gospod kdaj smejal, večkrat pa bomo, da se je jokal. Solze, katere toči naš božji Zveličar nad nesrečnim mestom, nam kažejo, kako nezerno je on ljubil to mesto, ki je bilo priča njegovih čudežev in njegovih nauk. Ni pa se nesrečno mesto zmenilo za to dar in za to srečo, marveč zaničevalo jo je. Nasprotovale je Jezusu kolikor je moglo in pribilo ga je slednjič na križ. Kazen za toliko trdovratnost je kaj naglo prišla. Lakota, požari, notranji boji, slednjič pa strašno obleganje in razdejavanje po Rimljanji. Se dandanes se potika ta narod, kakor Ahasver, večni jud, po svetu brez domovine, brez daritve, brez domovine. Največja nesreča pa je zadela to ljudstvo s tem, da je je Bog zavrgel. Izvoljeno ljudstvo, prvorojenec vere, je bilo zavrnjeno. To je bilo glavni vzrok Jezusovih solz. Ali nima Jezus vzroka zadosti jokati tudi dandanes nad mnogimi, ki so bili tako nesrečni, da so izgubili zaklad vere?

Vsak ve, da je dandanes mnogo nevarnosti, da izgubimo vero. Napačna veda, umetnost, politika, vse se je zavrtelo proti veri tako, da lahko s prekomernim zaključeno: "Kdo veruje nam zasljeni besedi?" Kdo se še trudi, da bi se temeljito potilil o veri? Kdo jo še brani in razširja? Koliko jih je, ki so glede vere brezbrizni? Ali ne vplajo o naših časih besede, katere je pisal sv. Pavel svojemu učencu Timoteju: "Prišel bo čas, ko zdravega nauka ne bodo izpeli, temušč si bodo po svojih željah izbirali učence, kateri ušesa zgačajo; in bodo od resnice ušesa odvracali, ki basnim pa se bodo obračali." Čudimo se, da svet ni verovalec Kristusa. Ali bi verovali dandanes Gospodu, ko bi zdaj prišel na svet?

Mnogi izgube vero, ker so ošabni, ker nočejo vkloniti svojega razuma skrivnostim sv. vere in učeci cerkva. Drugi niso naravnost neumni, a so glede vere tako brezbrizni, da niso prav nič boljši od nevercev. Kolika brezbriznost se kaže zlasti pri tih, ki gledajo sprejema sv. zakramentov! Moški spol se je v svojih zastopnikih prvi smel približati angeljski mizi pri

zadnji večerji, dandanes pa je moštvo kakor nekdo Ezav podalo to pravico prvorojenstva ženam. Mnogo se dela, mnogo se trudi, a le malo jih je, ki bi najprej iskali nebeskega kraljevstva in njegove pravice. Koliko jih je, ki so kristjani edino le še po imenu. Ne čudimo se tim žalostnim razmeram, katere je sv. Duh naprej napovedal: "Poslušajte nebesa, in zemlja vlecite na ušesa, ker Gospod govori: Otrke se zredil in povikali, oni pa so me zaničevali." Kaj pa zatira vero? Ne prava veda, umetnost in izobrazba, ker prava vera, prava modrost ne more biti zoper Boga. Da prava učestnost in izobrazba ni nasprotna veri, nam pričajo imena Newton, Kepler, Michaelangelo, Dante, Hayden, Pasteur, ki so bili globoko verni možje. Vzrok neveri je večinoma pokvarjenost srca.

Kaj pa je verni človek! Verni človek ki ima večni svoj cilj vedno pred očmi, ki daje torej onim rečem, ki merijo v dosego tega cilja prednost pred onimi, ki merijo le na častnost. Dandanes pa se skrbi skoraj le za častnost, na večnost in Boga se kaj malo misli. Greši se hladnokrvno in to vodi k zgubi vere. Judež je grešil hladnokrvno in pogubil se je. Tako jih greši mnogo dandanes ne v hudem navalu strasti, ne iz slabosti, marveč hladnokrvno greše in se ne zmenijo za to ne pred grehom, ne po grehu. Greh iz hladnokrvnosti je posledica slabotne ali pa mrtve vere. Taki grehi iz hladnokrvnosti so: skrunjena nedelja in praznikov, brezbrizno prestopanje cerkvenih zapovedi, zlasti pošne postave, goljufija in gotovi grehi mej zakonskim! V vse te grehe vodijo tolikanjske skušnjave in razburkane strasti, marveč doprinašajo se hladnokrvno. Vsi tih grehov pa peša in gine vera.

Ako se hoče obvarovati nevarnosti, da ne bo jela pešati vera tudi pri tebi, varuj se vsega tega! Napovej grehu boj! Ne živi v stanu smrtnega greha cele mesece in sprejemaj pogostokrat svete zakramente.

So nekateri, ki hočejo ostati verni. Zakaj zato ker so v tej veri rojeni, ker so zapisani v krstno knjigo. V čem pa se kaže, da so kristjani? V tem, da poiščejo duhovna, kadar se poroče, kadar imajo otroke za krstiti in zanašajo se, da bodo poklicali duhovna tudi taktar, kadar bodo na poti v večnost. Taki ljudje menijo, da so še katoliški kristjani. Kako se motijo! Zgubili so že sv. vero, ali pa so vsaj v največji nevarnosti izgubili jo v kratkem. Vera je luč, ki gori le, ako prikladamo gorila. Kaj pa je ono olje, ki vzdržuje svetilnico naše vere gorečo? To so dobra dela, sprejem sv. zakramentov, posvečevanje nedelj in praznikov in zlasti tudi poslušanje in premišljevanje božje besede.

"O-kroti svoje strasti in veroval boš je rekel filozof Pascal. Sv. vero je zgubil Henrik VIII., kralj angleški, ko ni hotel več krotiti svojih strasti, ki je postal prešestnik. Nihče se ne loti vere, ako se ni poprej lotil desetih božjih zapovedi.

Gorje nam, ako zgubimo vero! Pahnjemo bomo v vnanjo temo. Pogledajmo jutrovo deželo, Egipt in obrežje severne Afrike. Kako cvetoče pokrajine so bile to! Koliko svetnikov je živelo tam! Mehkužno, lahkoživno življenje je oslabilo vero, jo zamorilo. Padle so one dežele v oblast mohamedanstva, sužnosti in postale so skoro puščave. Ako izgubiš vero, ne boš bolj srečen, marveč nesrečen boš postal boš pravcati suženj samega sebe. Da se ti kaj tacega ne zgodi ohrani si vero, pa ne le z besedo marveč tudi v dejanju. REV. J. P.

KATOLIČANSTVO IN AMERIKANSTVO.

Govor nadškofa Irelanda.

Priobčuje Rev. J. Plaznik.

(Nadaljevanje.)

Nekateri pravi, da rimski papež želi, da bi se mogel polastiti svetne vlade v Ameriki, pa hoče napraviti rumeno in belo, kjer vira sedaj zvezdna zastava; pravijo, da so škofje in duhovni delavci njegovi agenti; da so se v ta namen osnovala skrivna društva, ki so se pod krvavo prisego zarotila, da more svoje sodržavljane; da hočejo s silo zavzeti deželo v imenu tujega mogočnega in zaslužiti proste ljudi. Kat se tude takih bolnih možgan, se moram le čuditi, kako je bilo mogoče zmisli si tako neumnost, in to celo v dvajsetem stoletju in v Ameriki. Seveda, blazne imamo vedno med seboj; vsi blazneži niso nikoli v norišnici.

Ločitev duhovskega in svetnega pravosodja je podlaga katoličanstva; ravno isto je podlaga amerikanstva, Katoličanstvo in amerikanstvo se popolnoma strinjata.

V ustavi združenih Držav se bere: "Kongres ne sme napraviti nikake postave, tikačje se ustanove kake vere ali omejitve njenega delovanja." To je pravi korak v naprednosti na strani novega naroda, v koliko se tiče osebne svobode in vesti. Poprej ni bilo tega na ameriških deh. Razven Maryland, kjer je prevladoval duh katoliškega Lorda Baltima in Pensylvanie, kjer je bila postava omiljena po William Pennu, so se povsod protestantske vere bojevale med seboj, vse pa s katoliško vero. Bilo pa je določeno: ameriške zastave ne sme omadeževati versko preganjanje. Nov narod mora biti sin prostosti, angelj varuh osebnih pravic vsakega Amerikanca.

Razglasitev ustave je milanski edikt cesarja Konstantina. Pred Konstantinom je bilo vse, tudi kar je Božjega, cesarjevo. Država je postavljala in odpravljala božanstva; bila je božanstvo samo. Njegov prvi zastopnik, cesar, je zahteval svoj prostor med olimpiškimi prebivalci, kadilo se je žgalo pred njegovo soho, kakor pred bogom. Osebnost nima nikake svobode. Podložnik je moral moliti, kakor mu je zapovedal cesar. Bila je prava sužnost. Nadjne pa je govoril zmagalet pri milvijskem mostu. Svoboda je zmagala z zmago pod labarom. "Določili smo s pravičnim in poštenim namenom," pravi Konstantin, "da se ne sme nikomur svobode omejevati, da se da vsakomur prostost, da se posveti veri, katero si je izbral sam." Milanski edikt je osvobodil vest v rimskem cesarstvu; v Ameriki pa jo je oprostil združna ustava. V prvem, kakor v drugi, veljajo besede: "Dajte cesarju, kar je cesarjevega; Bogu, kar je Božjega.

Po besedah združne ustave in naukih katoliške cerkve v Ameriki ni prostora in časa za neslogno med katoličanstvom in amerikanstvom, med mojo vero in mojim političnem prepričanjem.

Amerika je ljudovlada; duh, način vlade je demokratski — vlada iz naroda, po narodu, za narod. Vpraša se, ali ni to nesloganje med mojo vero in mojim političnim prepričanjem. Naj povem, kar je pisal Leon XIII. Pravi namreč: "Ni moči, razven od Boga. Pravica zapovedovanja pa ni navezana na kak vladni način. Bodisi ta ali oni način je pravi, če res skrbi za skupni blagor... Cerkev nima vzroka zagovarjati en način vladanja pred drugim, če je vlada pravična in pospešuje skupen blagor. Če ljudstvo spojuje pravila pravičnosti, si lahko izbere oni način vlade, kateri se strinja z njihovim značajem, ali kateri se strinja z njihovimi navadami in njihovim zgodovino." Amerika se je oklicala za ljudovlado, njena vlada je organizirana demokracija. Po nauku katoliške cerkve je samo ljudovlada prava vlada v Ameriki.

Bog je začetnik in delitelj moči. Ljudje nimajo sami od sebe nikake moči nad ljudmi. Stariši imajo oblast nad otroci od Boga, kateri je vstvaril naravo in tako vstvaril družino; država ima oblast od Boga, kateri hoče, da ljudje družabno žive. Le v tem smisli ima politična vlada oblast nad ljudmi. Bog da oblast, a ljudje si izberejo one, kateri naj jo posedujejo in stavijo pogoje, pod katerimi naj izvršujejo oblast. To je najvišja demokracija, to je nauk katoliške cerkve.

Ameriška vlada je ljudovlada — vlada iz naroda, z narodom in za narod. Z vami, sokatoličani, z vami, soamerikanci, pozdravljam ljudovlado. Zahvaljujemo Bogu, da je ameriško ljudstvo sposobno imeti tako vlado. Ljudovlada je najpopolnejše priznanje človeške časti in človeških pravic, najpopolnejše priznanje osebne svobode, pravo spoštovanje do pravic drugih ljudi in blagru družabnega življa. Ali naj se zrušijo njene podlage po barbarškem napadu brezskornosti in brezvladja! Nikoli, dokler se dvigajo naša prsa! Potem cesarstvo in monarhija! Nikoli, dokler naša usta slave samovlado in se roka giblje v obrambo! (Nadaljevanje prih.)

O SKRBI ZA RUSKE KMETE.

Največja in najmočnejša država v Evropi je Rusija, ki prekaša tako po obsegu zemlje kakor po številu prebivalstva daleč, daleč vse evropske države. Obenem je Rusija največja kmetijska država; kajti največji del vsega prebivalstva so ruski kmetje.

Gotovo bo zanimalo naše bralce, če jim povemo, kdo in kako skrbi v tej velikanski državi za ruskega kmeta in njegov napredek. — Oblast, ki skrbi za ruskega kmeta, se imenuje zemstvo. Zemstvo je oblast, nekaj podobnega kakor deželni zbor in odbor v Avstriji, ki upravlja posamezne ruske okraje in pokrajine.

Rusija ima 40 pokrajinskih (provincijskih) in 359 okrajnih zemstev. Vsak okraj meri približno 2000 štirjakiških milj in obsega blizu 200,000 duš kmečkega prebivalstva. Zemstva imajo svojo avtonomijo ali samovlado, to se pravi, da sama sebe vladajo kakor naši deželni zbori.

V zemstvu sede voljeni zastopniki kmetov in veleposelstnikov, zastopniki ministrstva državnih domen (velikih posestev) in zastopniki ruske duhovščine. Člani so izvoljeni na tri leta.

Zemstvo vodijo okrajne uprave; zato imajo pravico nakladati davke in nastavljanje lastne uprave. Dohodki izvirajo od davčine na zemljišča, gozde, trgovine, od obrest ikapitala zemstva, daril in podpor, ki jih daje finančno ministertvo v posebne namene. Kako velikansko vlogo in pomen imajo zemstva, vidimo iz tega, da so znašali proračuni vseh zemstev za leto 1912 nič manj kot 520,403,200 kron. Delujejo pa s kolikor mogoče majhni izdatki za plače in uradne stroške; leta 1912 so znašali upravnih stroški manj nego 7 odstotkov vseh izdatkov.

Kakor smo že omenili, so zemstva nekaj podobnega kakor naši deželni zbori. Ker pa ti zbori ne morejo vsled prevelikega števila članov vedno zborovati, si izvolijo vsako tretje leto izvrševalni odbor, ali zemsko upravo, ki šteje predsednika in dva do štiri člane. Ti izvrševalni odbori so podobni našim deželnim odborom.

Okrajno zemstvo ima vsako leto ob-

čne zборе. Pri teh se odobrijo proračuni, delajo računi in napravljajo razni sklepi in odredbe. Okrajna zemstva upravljajo ceste, okrajne bolnišnice, šole, poljedelske urade itd. V ta namen imajo na razpolago primereno število uslužbencev, strokovnjakov za kmetijstvo in upravo in gradnjo cest, zdravnikov, lekarnarjev, bolniških strežnic, inženirjev, učiteljev, živinodravnikov itd.

Kako so pa sestavljena pokrajinska (provincijska) zemstva? V njih sede odposlanci okrajnih zemstev. Pečajo se pa z zadevami cele pokrajine. Tako oskrbujejo pokrajinsko zavarovanje proti ognju, ki je prisilno za vse kmete, penzijsko blagajno za uslužbence okrajnih zemstev; vzdržujejo ustanove in zavode, ki so v splošno korist cele pokrajine, kakor: statistične, zdravstvene, živinodravniške, vodovodne, poljedelske urade, velike pokrajinske bolnišnice in ubožnice, norišnice itd.

Čim bolj pa narašča delokrog okrajnih zemstev, tem bolj se kaže potreba, da se jim odvzamejo posamezni posli in se prenese na posamezne občine, oziroma vaške uprave. Koliko je majhnih krajevskih zadev, kjer morejo prav soditi le posamezni kraji, vasi občinske uprave. Teh pa na Ruskem ni!

Lastno samoupravo imajo na Ruskem samo mesta, vasi pa nobene, če tudi štejejo nad deset tisoč prebivalcev. Treba bo torej osnovati posamezne vaške uprave. Zakon o tem je že predloženo ruski državnim zbornici (dumi), potrjen pa še ni.

Velikansko je delo, ki ga izvršujejo ruska zemstva. Sedaj upeljujejo splošno šolsko izobrazbo, razširjajo in izboljšujejo obstoječe šole. Šole imajo ponavadi tri do šest razredov. Zemstva se pečajo tudi z oskrbo vzgoje zunaj šole. Širijo tudi ljudske knjižnice in grade po nekaterih pokrajinah ljudske izobraževalne palače, nekake vseučilišča za kmete. Samo šol so zemstva vzdrževala leta 1910, nič manj kot 25 tisoč. Leta 1911. so izdali za zidavo novih šol 24,960,000 K.

Za javne zdravstvene zadeve so leta 1912 izdali 138,504,000 kron. Zasluge zemstev za brezplačno zdravniško pomoč so neprecenljive in brez pimer v Evropi. Kmetje dobe zdravniško pomoč in zdravila brezplačno. Tudi bolnišnice imajo brezplačno na razpolago.

Vsako okrajno zemstvo ima svoje zdravniške podokraje; ti imajo vsak po eno bolnišnico z enim ali več zdravniki in strežnicami. Tu se vsak dan sprejemajo bolniki in dajejo zdravila. Nevarno oboleli se pa pošiljajo v pokrajinske (provincijske) bolnišnice. Vsako zemstvo se trudi zidati toliko podokrajnih bolnišnic, da ne bo treba nobenemu kmetu iti dalje nego deset kilometrov (slabi dve uri) do najbližje zdravnik. Danes imajo že nad tri tisoč 500 zdravniških podokrajev z nad 4000 zdravniki. Podokrajji imajo 2500 bolnišnic z več kot 50,000 posteljami, všteti porodnišnice. Za nakup zdravil izdajo 20 do 24 milijonov na leto.

Pokrajinska zemstva vzdržujejo poleg tega 50 velikih norišnic s prostori za 25,000 oseb. Ustanavljajo tudi pasterske (za bolnike od steklih živali ugriznjene) in bakteriološke zavode.

Zemstva obračajo tudi svojo pozornost na zboljšanje vode. V mnogih okrajih so ustanovili posebne vodne urade in nastavili posebne strokovnjake. Dajejo tudi posojila in podpore vsem za napravo vodnjakov in vodovodov. Enako pozornost obračajo tudi živinodravništvu. Za živinodravniško službo izdajo zemstva na leto blizu 17 milijonov kron.

Manj pozornosti pa obračajo zemstva na podporo revežev, siromakov in zapuščenih sirot. V ta namen so izdala leta 1912. le deset milijonov kron. Za gradnjo cest so izdala za leto 1912. 24 milijonov kron. Delajo mostove, prehode, ustanavljajo telefonske zveze. Danes so skoraj vsi zemstveni zavodi, kakor: bolnišnice, strojne zaloge, poljedelske in živinodrav-

Predsednik:.....Dr. Jakob Seliškar, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Podpredsednik:.....G. Josip Dunda, 704 Raynor ave., Joliet, Ill.
Tajnik in duhovni vodja: P. Kazimir Zakrajšek O. F. M., 21 Nassau Ave., Brooklyn, N. Y.

Vsa pisma, pristopnina naj se naslavlja: "Zveza Katoliških Slovencev", 11 Nassau Ave., Brooklyn, N. Y.

niške postaje, pošne postaje, tovarne mlini in večja selišča zvezani s telefonom.

Zemstva grade opekarne in preskrbujejo kmete s ceno strešno opeko, varno proti požaru. Po znižani ceni dajejo kmetom poljedelske stroje, železo, cement, travna in druga semena.

Leta 1909. so prodali kmetom za 12 milijonov kron strojev.

Okrajna zemstva imajo svoje poljedelske podokraje. In vsak podokraj ima svojega poljedelskega veščaka. Ti imajo svoja poskušna polja, kjer kmete poučujejo o rabi modernih strojev in modernem obdelovanju zemlje. Hodijo tudi po vaseh ter kmetom predavajo in jim dele svete v kmetijskih zadevah. Leta 1911. so imela zemstva že nad 400 podokrajnih poljedelskih veščakov.

Zadnja leta ustanavljajo tudi zadruge; zlasti denarne zadruge. Nekateri druge panoge zemstev so: krajevni izseljeniški uradi, uradi za izboljševanje kmetij, uredbo žitne trgovine, mlekarstva, poljedelskih šol, vzornih delavnic itd.

Večkrat se sliši, kakor bi na Ruskem živeli ljudje kakor medvedi; zaostali, zanemarjeni v vsakem oziru, za tisoč let za nami. O ruskem kmetu širijo vesti, kakor bi bili čeda topih ovac, ki žvižga za njimi kozaški bič.

Iz teh vrst pa vidimo, da svet o orjaški Rusiji jako malo ve in še to, kar ve, ni resnično.

Težko je širiti omiko in napredek na vseh straneh v taki velikanski in široki državi, kakor je Rusija, kjer se izgube milijoni kakor pesek v puščavi. Koliko denarja, truda, dela je treba, da se na vseh straneh malo pozna. Rusija je kakor velikanska posoda, v katero vlivajo vodo, pa se le počasi in počasi vsak narastek pozna, ker je posoda tako velika. Tako je tudi s kulturnim delom na Ruskem. — "Domoljub".

ČUDA TEHNIKE.

Da tehnika čedaljebolj sprejema človeško delo na svoje — rame, je znano; zadnji čas pa je začela konkurirati s človeštvom že celo na poljih, kjer je treba samostojno misliti. Lokomotiva brez vodnika je najnovejši tak izum. Lokomotiva se ustavi na določenih točkah, gre zopet sama od sebe naprej in postoji, ako na tračnicah naleti na kako oviro ali če progna ni prosta. Vse to dela električna moč, ki se pa uporablja v tem slučaju precej enostavno. Da se lokomotiva ustavi pred oviro, se zgodi na primer tako-le: Mala električna lokomotiva za prevoz blaga nosi pred seboj nekoliko nad tračnicami precej dolg locen — liki tipalnica žulček — ki se ob vsaki najmanjši oviri, tudi če mu pride človek ali žival na pot, skrči in tako stroju zapove: Stoj! Locen, ki je pritrjen na zaviti vzmeti, se v takem slučaju dotakne s svojim zadnjim koncem odbijalne plošče ter s tem pretrga električni tok. Istodobno pa se spoji druga električna zveza ter nastane nov električen tok, ki stroj zavre, oziroma žene lokomotivo v nasprotni smeri. Torej zavora! Kakor hitro je ovira odstranjena, se locen zopet sam od sebe raztegne — s po-

močjo spiralnega vzmeta seveda — in gleda zopet veselo v svet, pazec na nove nevarnosti, vlak pa nadaljnje svoje začetno mu pot. Pravijo, da so vsi ti aparati neverjetno občutljivi in da se lokomotiva ustavi pred najmanjšim — sovražnikom. Vkljub temu pa lokomotiva opravi pošeno precej hudo delo. Če jo enkrat napolniš s čudopolnim elektrirjem, elektriko, ti teče deset kilometrov daleč. V osmih urah ti prepelje 70 tonelat 1000 kilometrov daleč. Vleče pa 10 do 16 vozov. Zlasti jo rabijo v temnih premogovnikih, kjer kakor krt, toda malo hitreje, rijo po grozotnih predorih, pri čemer se je že toliko "izobrazilo", da si ravna prednuša vratica sama odpira in zapira.

Toda to je še malenkost proti "poštnemu uradniku na vzmetih in kolecih", ki zdaj že precej časa opravlja v Berlinu svojo službo v splošno zadovoljnost "predstojnikov". Vrzi me pisma ali dopisnice v žrelo, pa ti sam s srojev Pvo. "miu'zoldnnjvoot'dst" ti prilepi nanje potrebne pošne znamke, ti znamke in pisma, ki pa morajo biti enako velikega obsega, pošeno prešteje in naznani njih število, obene pa tudi, koliko moraš plačati. To število kot poštenjak seveda storil. Ta "poštni uradnik" odpravi na ta način 400 pismem v minut. Nikdar se še ni zmotil, ni treba, da bi ga kdo nadzoroval, ker je skrajno pošten, in kar je najbolje, nikdar ne godrnja zaradi nove službene pragmatike, oziroma zavolje draginje in prepelje plače. Živi pa samo od malih porcij elektrike.

POMAGAJMO REVEŽEM V SLOVENSKI DOMOVINI!

Ali ste že kaj darovali v naš školo za slovenske begunce ter vdore in strote padlih vojakov slovenskih? Pošljite takoj, da ne pozabite!

Darove sprejema: Amerikanski Slovenec, Joliet, Ill.

VABILO NA

Veliki piknik

katerega priredi društvo sv. Petra in Pavla

štev. 66. J. S. K. J.

v nedeljo 13. avg. 1916

V SISSMER-JEVI HOSTI

na sever od Theiler's Parka.

ob priliki obhajanja svoje 10letnice

Vabimo vse rojake in rojakinje, ob pridejo na to našo veselico.

Za okrepitev in prigrizek bo obilno preskrbljeno.

Vstopnina \$1.00 za moške. Dame prosto.

Vsakdo, ki je poslal denar v staro domovino

POTOM NAŠEGA POSREDOVANJA, JE ZDAJ

POPOLNOMA PREPRIČAN

DA DOSPEJO NAŠE DENARNE POŠILJATVE

ZANESLJIVO IN TOČNO

v roke naslovnikov, kljub vojnim zaprekam, v primernem času.

V stari domovini izplača denar c. k. pošta

100 kron pošljemo zdaj za \$14.00

MI GARANTIRAMO VSAKO POŠILJATEV

Pisma in pošiljate naslovite na: AMERIKANSKI SLOVENEK BANK DEPT, JOLIET, ILL.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.

Sežek: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

GRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, JEDEK ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill.
Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.

Zapis.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Castello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.
3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

Stephen Kukar, Joliet, Ill. Josip Težak, Joliet, Ill.
Math Ogrin, N. Chicago, Ill.

Glasiło: AMERIKANSKI SLOVENEK, Joliet, Ill.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8 člani (icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem gl. odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljave se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

Joliet, Ill., 10. avg. — Društvo sv. Družine je imelo posebno sejo v nedeljo večer, katera se je vršila ob ogromni udeležbi članov.

Na programu te seje je bil pogovor o pikniku, katerega priredi društvo prihodnje nedelje 13. avgusta v Theater's parku in volitev 10. delegatov za 2. g. zborovanje D. S. D., katero se prične v torko po delavskem prazniku ali dne 5. sept. v Jolietu. Izvoljeni so bili sledeči sobratje:

Josip Klemenčič,
Stefan Štukelj,
Josip Gersich,
John Gersich,
John Barbich,
Leopold Melkovich,
Louis Simonich,
Frank Piric,
John Adamich,
Matt. Štukelj.

Po seji je bila prosta zabava ob izvrstnem okrepčilu.

Na naš letošnji piknik, ki se vrši prihodnje nedeljo, kakor prej omenjeno, vabimo vse rojake in rojakinje iz Jolietu in drugih mest, da nas počaste s svojo prisotnostjo.

Na videnje!

Jos. Klepec, tajnik.

La Salle, Ill., 7. avg. — Tem potom naznanjam članom društva sv. Družine št. 3, spadajoče k D. S. D., Joliet, Ill., da se vrši prihodnja redna mesečna seja v nedeljo 13. avgusta ob 1. uri popoldan na navadnih Kompozitnih prostorih.

Člani so prošeni, da se te seje kolikor mogoče polnoštevilno udeležijo.

Na tej seji se bo treba razgovarjati radi naše slavnosti, ki se bo vršila dne 4. septembra, na Labor day ali delavski praznik, ko bomo razvili našo društveno zastavo, za to je koristno, da se te seje udeležijo sleherni član tega društva.

Obenem opominjam tudi člane, da bi malo bolj redno plačevali svoj mesečni asement; — držite se "točnosti" najlepše "čednosti" na svetu.

Z bratskim pozdravom

John Jerich, tajnik.

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Joliet, Ill., 9. avg. — Dragi mi Am. Slovenci, prosim, da mi natisnete par vrstic iz naše naselebine. Tukaj v Jolietu, Ill., imamo hudo vročino. Toplomer kaže vsaki dan čez 100 stopinj. In vam dam vedeti, da tukaj v Jolietu je zdaj jako dosti dela, tako da delamo z vso paro. Najbolj pa potrebujemo žičarjev (wire drawers). Če katerega vesel, naj se pri meni oglasi. In kakor sem videl v papirju, da potrebujejo žičarjev tudi v Peoriji, Ill. Ampak, dragi mi Slovenci, ne ozirajte se na Peorijo, Ill., zakaj tam je slabo. Tamkaj vam obeta poletni dobro, pozimi vam pa bloke vzame, onda če hočete, "Honki", delaj, če ne pa pustite. Ne poslušajte, dragi mi Slovenci, Joe K— iz Peorije, Ill., zakaj on vam noče dobro. Zazdi se, da je smart, pa ni. Pravi, da smo v Jolietu neumni, ker v cerkev hodimo; pa njega to nič ne briga, če smo mi pravi katoličani. Taki nismo, kakor so v Peoriji, Ill., kjer so skoro sami socialisti. Poznam jih dobro, ker sem živel tamkaj pet let, zato vem, kako "kranjski socialisti" so tam; mr. Joe K—l je pa za prvega moža med njimi. Zdjaj pa pozdravljam vse katoliške Slovence in Slovence po široki Ameriki, posebno pa naš list Amerikanski Slovenec.

John Kochevar, mestni čuvaj.

St. Stephen, Minn., 7. avg. — Cenjeno uredništvo Am. Slovence, prosim, da mi natisnete na moj dopis. Poslednjih novic nimam pisati. Dosedaj se je držal toplomer kakih 14 dni od 80 do 95 stopinj. Dne 3. avg. je v g. Frank Vovka hiši dimnik strela razbilsko in je grmelo, da se je kar treslo; je pa v M. Hudovernika štalo uda-

čila strela; štala je pogorela, je bila polna sena, je tudi ubilo 3 teleta in 80 kokoši.

Letina bo pa bolj slaba. Kar je belega žita, je slabo; turščica pa še dovolj dobro kaže, pa krompir; sena je tudi dosti.

Dne 5. in 6. avg. smo imeli porcijunkulo in skupno sveto obhajilo. Prav mnogi so se udeležili molitve. Zahvalimo se čast. gospodu župniku Janežu Trobecu in prečast. gospodu zlato-mašniku škofu Jakobu Trobecu in tudi č. g. Jožefu Trobecu, Little Falls, Minn. Lep pozdrav čitateljem tega lista.

Janez Poglajen.

DANAŠNJA TEHNIKA PRI PRE-NAŠANJU POVELJ.

Nizke, s slamo pokrite kočice, ki navidezno ležejo v zemljo, z malim številom mostnih okenc, ki jih ne lepša prijazen beli zastor niti lonec s cvetlicami; večna vrata, med katerimi se mora srednje visok človek ponižno skloniti, če hoče skozi; nobenega dvorišča s snažnim hlevom in šupo; samo kot, v katerega so brezbrizno namerjali najpotrebnejše in najpreprostejše, dokaj zanemarjeno orodje: skozi zija-čice razpoke v zidovju in tramovju za- piha vlažnomrzli decemberski veter. To je vedno ponavljajoča se slika ruskopolskih vasi. V svojem bednem domovju topo zivotari kmetiči, ki je zadovoljen, ako ga skopo polje le prehrani. O svetovnih zgodovinskih dogodkih, ki se odigravajo v njegovi bližini, ima le nejasne misli.

Med takimi kočami je duhovnikov stan skoro kakor imeniten dvorec. Pa tudi župnišče je majhno, golo in mračno, zunaj in znotraj. Stanovalec, sivolas župnik in njegova oskrbnica, ništa sposobna, da bi s skromnimi sredstvi spravila v svoje stanovanje nekoliko več prijetne udobnosti. Tu ne najdeš onega tihga miru, ki je sreča nemških župnišč. Žalostno in pusto leži ta hiša pred teboj, in zdi se ti, da jo hoče visoka cerkev zraven kar za- dušiti, ker ji ne privoščiti solnčnih žarkov.

Nekega dne se je v to enoličnost priselilo življenje, in doslej posvetnemu hrupu tuje župnišče je postalo zibelka važnih sklepov in velikih posledic. V njem se je bil nastanil neki višji štab, nekaj kilometrov za bojno črto, in zdaj se je začelo tisto posebno vrvenje, ki je za današnjo vojno tako značilno in jo bistveno razlikuje od vseh prejšnjih. Še pred malo leti bi nihče ne bil verjel, da bi mogla novodobna občila tako mogočno vplivati na vojno poveljevanje. Fantastična bi se nam zdela misel, da bi se dalo voditi boje iz poveljniskovega stanovišča, razun pri sem in tje valujočih srečanjih nasprotnih čet in s tem združenih spopadih. Sedanjost nas je počula, da smo se motili. Tiste bojne prizore prejšnjih dob z generali na visokih konjih, z golim mečem v desnici, ki kje za kakšnim poslopjem dajejo pridirjajočim ordonančnim častnikom svoja povelja, si torej kar izbrisimo iz spomina!

To se godi dandanes mnogo enostavnejše in pred vsem, mnogo hitreje. (Zalibog se tu ne moremo spuščati v podrobnosti!) Kakor čete napredujejo, tako jim tudi že sledijo telefonski oddelki, ki polagajo telefonske žice v nasprotni smeri napredovanja, to je nazaj, ter tako omogočajo poveljniku, da vodi iz svojega stana ali iz drugega, za delj časa namenjenega bivališča taktične operacije in daje vsa v to svrhu potrebna povelja. V opisanim župnišču v O., nad katerim vlada sedaj, ko so naše čete zmoglaslavno naprej prodrle, zepet navadaj mir, je bil več tednov stan divizijskega štaba, v zmislu defenzivne naloge čet, ki so stražile tamošnjo mejo. V majhni, temotni veži je bila prirejena telefonska centrala, pri kateri sta imela noč in dan neprenehoma po dva moža službo. Zraven je bila pisarna.

Tam so imeli štabni častniki na svojih mizah ročne telefonske stroje, da jim ni trebalo hoditi vselej k aparatu v centrali, kar bi druge pri delu preveč motilo; poleg tega je moglo na ta način več oseb istočasno govoriti z zunanjim svetom.

Na mizi častnika glavnega štaba je neprestano zvonilo. Treba je pač krepkih živcev, da pri tako utrudljivem delu, ki napenja vse sile duha, ohraniš potrebni mir; kajti to naporno delo ti osladi le kratka dremavica zelo dvomljive vrednosti — na preprosti slavnici. Sedaj javi poveljnik pehote o kretnjah sovražnikovih, ki so jih obhodne straže v predozemlju z dobro zakritih postojank opazovale. Ena težkih baterij je dosegla jasno razločnih uspehov, ki jih diviziji sporoča. Poveljnik nekega odseka domneva, da so Rusi spremenili postojanke svojega topništva, ter prosi, da reč natančneje preiščejo letalci. Zdjaj pokliče vrhovno poveljstvo armade, ki želi nekega pojasnila. Potem zopet poroča častnik glavnega štaba poveljstvu vzhodne armade v P. podrobno o skupnem položaju in razmerah divizije. Zopet pridejo vesti sosednih čet, in potrebni so ukrepi glede preskrbe. Pri drugi mizi razpravlja poveljnik topništva o porabi in dopolnitvi streliva, ali pa sprejema divizijski zdravnik poročilo o zdravstvenem stanju moštva in daje potrebna povelja.

V stanovanju artiljerijskega poveljnika, kjer smo zvečer smeli nekaj uric predsedeti in se pogovoriti pri mizskem vinčku in ruskem čaju, — ista slika. Ko smo sedeli pri večerji, je došlo telefonsko poročilo, da nameravajo Rusi našo postojanko napasti. Kratko in sigurno je dal poveljnik svoje ukaze. Stopili smo v vežo, videli, kako so se v črni noči zabliškali strelji, in poslušali smo temno bobnenje topov, vse to pa — in to je čudno — brez razburjenja, ki bi se nas pravzaprav v tem važnem trenutku moralo polastiti. To je mir, ki ga povzroča čut, da je uspeh popolnoma zagotovljen. Seveda so vse razdalje od naše postojanke že najnatančneje dognane in določene ter topovi morda že postavljeni in namerjeni na najnevarnejše točke, tako da baterije ponoči delujejo le kakor stroji, ki jih poženeš s pritiskom na gotov gumb.

Jasno mora biti vsakomur, kolike važnosti je telefon za vodstvo bojev. Na postojanki v ozadju ni za vojskovo- vojno in njegov štab večina osebno nobene nevarnosti. Četa torej ne more z lahka izgubiti svojega poveljnika, in s tem je zagotovljeno, da se enkrat določeni bojni načrt tudi enotno izvrši. Vojna zgodovina nam kaže, kako važno je to. Poveljnika pri tem tudi ne motijo vplivi, izvirajoči morebiti iz neposrednega opazovanja ali pa iz nazorov in mnenj nižjih poveljnikov, da ima lahko pred očmi vedno le celoto. Povelja in poročila pa se tudi mnogo hitreje in zanesljivejše odpravljajo in prinašajo prednim črtam, kakor taktar, ko so jih morali nositi ordonančni častniki, jezdeci ali kole-sarji, ki jim je pretla neprestano nevarnost, da jih sovražnik postrelji ali ujame.

Pri vsaki spremembi staležev čet in premestitvi postojank se telefonske zveze čudovito hitro položijo in pritegnejo novemu mestu. Poročevalec je bil priča, kako so po bitki pri Novosolni pokopavali mrtlice, nekaj metrov proč pa so že polagali telefonsko žico, po kateri so se imeli kmalu poslati frontni povelja za morda še bolj krvavo borbo.

Tako na vzhodnem bojišču. Pa tudi na zapadnem poslušajo telefonski oddelki naravnost sijajno. Lahko se reče, da vsakega vojaka, bodisi v strelskem jarku ali drugod, s telefonom lahko dosežeš. In če general zbolji, na primer na influenco, se mu vsa ta telefonska ropotija postavi pri postelji, da lahko iz nje vodi in poveljuje...

RAZNOTEROSTI.

Mati devetih otrok zgorela v ječi.

Vsled krivde jetniške uprave v Scharlegu, okrožju Ophela, je zgorela v ječi vdova Lasi, ki je bila kaznovana na en dan zapora vsled šolskih zamud svojih otrok. Plačati ni mogla globe ene marke in zato so kaznovali ubogo vdovo, ki je komaj preživljala sebe in svojih devet otrok, z zaporem. V samotni jetniški celici je potegnila slavnico bližje k zakurjeni peči, ki pa se je na doslej še nepojasnen način vnela. Kljuci na pomoč nesrečne ženske, kateri so grozili plameni, so ostali brezuspešni. Nihče se ni zmenil za obupno vpitje nesrečnice. Zadušila se je v dimu in zgorela.

"V stvareh Vašega očeta."

K procesu nekega trgovca na Hensenskem je bil k zaslišanju povabljen tudi njegov sin. Ko pa je stopil komaj 14letni deček v sodno dvorano, so vsi navzoči izbruhnili gromovit smeh in celo sodnik se je zelo trudil, da bi ostal resen. Fant pa je tudi smešno zgedel. Malo telo je popolnoma izginjalo v velikanski suknji, ki mu je segala do pete. Hlače so bile široke in nagubane in čevlje je imel kakor kake predtopne čolne. V istem razmerju z njegovo osebo je bil ovrtnik, klobuk, sploh vse, kar je imel na sebi.

V rokah je imela čudna priča debelo gorjačo. Na vprašanje sodnika, kako si upa priti tako obleden pred sodišče, je deček bojazljivo odgovoril, da se je tako zahtevalo v povabilu. Navzoči so se debelo spogledali. Fantek pa je zavihal rokav ter pridno iskal po globokih žepih, dokler ni privlekel na dan z zmagoslavim obrazom povabilo k sodni razpravi, v katerem je bilo ukazano: "Pridite v stvareh Vašega očeta pred sodišče!" No, naivno pričo so poslali domov, češ, da naj pride pred sodišče "v lastnih stvareh", ker je bila njegova zunanost malo primerna resnosti cele zadeve.

Samo za milijarderje.

Stari ameriški milijarderji, kakor Vanderbilti, Astorji, Havemeyerji i. dr. niso nič manj ponosni na svoje milijone kakor stari lemenitaši na svoje prednike. Prav tako ali pa še bolj so ekskluzivni glede družbe. To so svetu znova dokazali v kopalšču Newport, kjer hočejo biti popolnoma sami med seboj. Zvedeli so, da si hoče ondi sezidati vilo neki bogsgavedikko; kaj pa še! Hitro so se pomenili med seboj in predrežnju, ki se je hotel udomačiti sredi med milijarderji, izpred nosa kupili svet, za katerega se je bil pogajal. Pokupili so še drug velik zemljiški kompleks, ki se je parceliral, da bi si tudi manj premožni lahko kupili hišico v Newportu. Česar milijarderji nočejo —

Praznovanje na Francoskem.

V vasi Remy pri Bordeauxu je te dni nekemu kmetu poginil en prešič. Polklicali so neko vedežvalko in ta je rekla, da je nad hišo prišla nesreča in da jim bo v par dneh vsa živina poginila. Družina je nato prosila župnika, da bi prišel iz hiše pregnat zle duhove, kar je župnik seveda odklonil. Družine se je nato polastil tak strah, da je zblaznela, šla po župnika in ga s silo pri- vlekle v hišo, nato ka pa mučila. Sose- dje so smrtno ranjenega župnika komaj rešili iz rok zblaznele družine.

Dve obleki na en večer.

Neka ameriška milijonarka je priredila na svojem dvoru zabavo v čast nekemu italijanskemu plemenitašu. Zjutraj ji je prinesel krojač dve obleki, črno in belo. Prva je veljala \$6,000, druga pa \$8,000. Bogatašinja si je razbijala glavo, kako bi se gostov pokazala zvečer v obeh oblekah, ki ste bili res nekaj izrednega. Naposled si je res domislila neko sredstvo, ki je popolnoma uspelo. K sprejemu gostov je došla najprej v beli obleki in zbudila je splošno začudenje. Vsakdo je govoril o "mojsterski umetnini", kdor je videl veliko in lahko skupino čipk. Malo pozneje pri pojedini pa je pristopil sluga k gospodinjici, nesoč v rokah posodo z nekim temnim sokom. Naenkrat se je izpodtaknil ter izlil tekočino po dragoceni obleki milijonarke. Med gosti je nastalo splošno sožalje in ogorčenje vsled take nerodnosti. Za malo časa pa je med nje stopila gospodinja v dragoceni črni obleki in zopet se ji je vse čudilo. Uspeh je bil velik.

ZAHVALA.

Za premnoge izraze tolažilnega sočutja in odkritosrčnega sožalja povodom prebriske izgube našega nad vse ljubljene soproga, oziroma očeta, sina in brata, gospoda

Johna Šuklje

izrekamo tem potom vsem prijateljem in znancem svojo najiskrenejšo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo vsem, ki so bili kakorkoli na pomoč in tolažbo njemu in nam za časa dolgotrajne boleznii blagega pokojnika. Še posebej se zahvaljujemo vsem sorodnikom. Nadalje preč. duhovščini, slavnemu društvu Vitezov sv. Jurija št. 3 K. S. K. J. in slavnemu društvu sv. Družine št. 1 D. S. D. za številno in častno spremstvo in krasne vence ter vsem drugim, ki so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Še enkrat iskrena zahvala vsem skupaj!
V Jolietu, Ill., 8. avgusta 1916.

Agnes Šuklje roj. Muhič, soproga.
Clarence, Dorothy in Margaret Šuklje, otroci.
John in Anna Šuklje, starši.
Joseph in Mary Šuklje, brat in sestra.

Obnašanje med nevihto.

Strela ubije in omoči veliko več oseb, kakor se to splošno sodi. Prav je zato, da znamo, kako postopajmo, če treska. V hiši je človek, kadar treska, bolj varen, kakor na prostem. Čim večja je hiša, tem varnejše je v njej. Okna in vrata naj se zapro. Lopa, v kateri se nahaja živina; je nevarnejša, kakor na prostem. Skrbimo, da ne stojimo preblizu žičnih ograj, ognimo se mej, rek in mlak, ne stopajmo pod drevesa na samem, tudi gruče ljudi in živine niso varne, ker toplota in vlaga privlačenata električno iskro. Med drevjem je najnevarnejši hrast, najmanj nevarna pa bukev, ni pa nevarno v gozdu. Trdi se tudi, da si izpostavljen manj nevarnosti, če sedi ali ležiš. Osebe, ki jezijo ali sede v kočiji, naj stopijo s konja ali iz kočije. Tudi svetujejo, da naj se dežnik zapre, kadar treska.

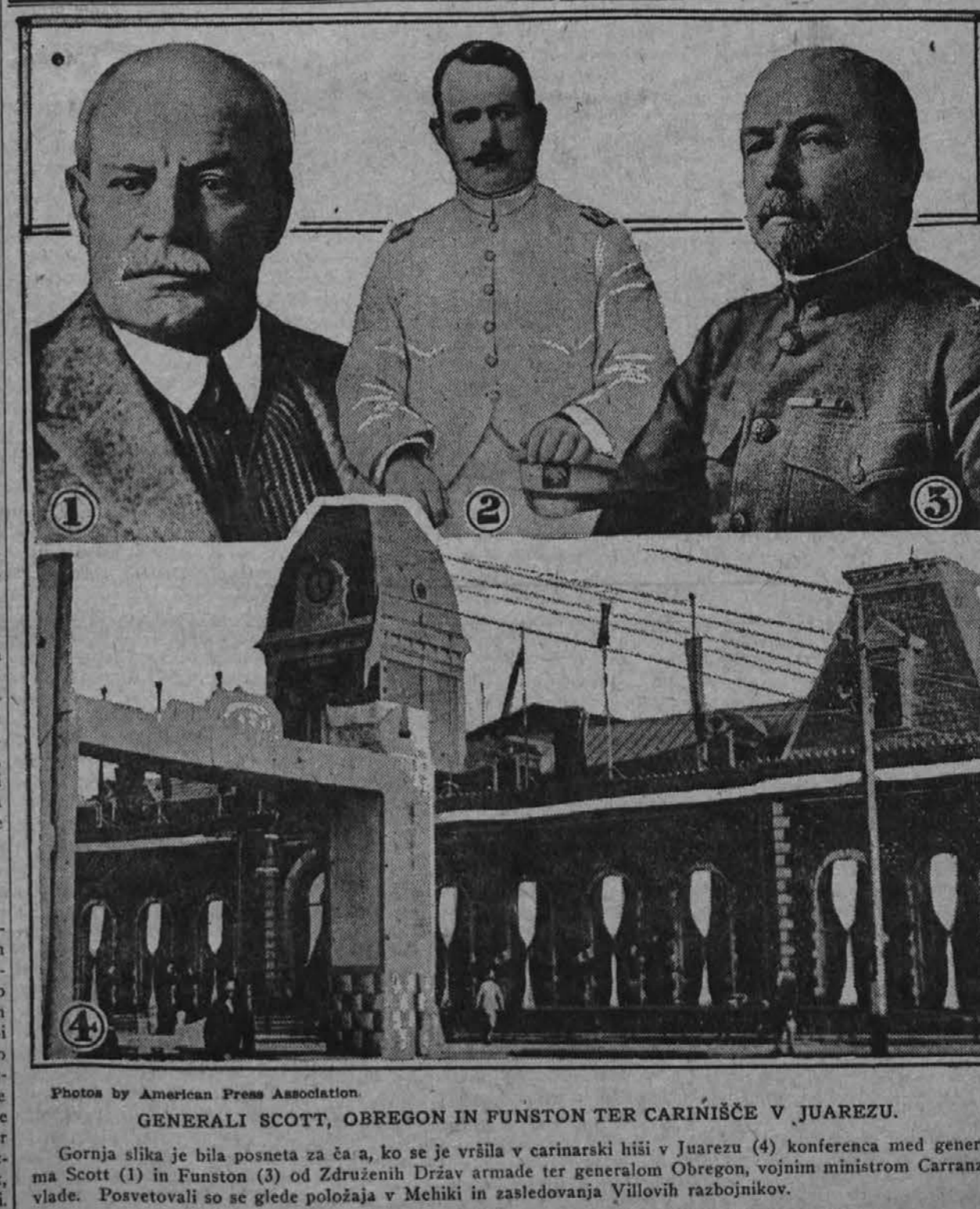
LOKALNI ZASTOPNIKI(ICE) "A. S."

Allegheny, Pa.: John Mravintz.
Aurora, Ill.: John Kočevar.
Aurora, Minn.: John Klun.
Bradley, Ill.: Math. Stefanich.
Bridgeport, O.: Jos. Hochevar.
Chicago, Ill.: Jos. Zupančič.
Calumet, Mich.: John Gosenca.
Cleveland, O.: Jos. Russ in Leop Kušljan.

Chisholm, Minn.: John Vesel.
Collinwood, O.: Louis Novak.
Delmont, Pa.: Jos. Pavlich.
Denver, Colo.: George Pavlakovich.
Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.
Enumclaw, Wash.: Jos. Malnerich.
Gilbert, Minn.: Frank Ulchar.

V onih naselebinah, kjer zdaj nimamo zastopnika, priporočamo, da se zglašijo izmed prijateljev našega lista, da mu zastopništvo poverimo. Želeli bi imeti zastopnika v vsaki slovenski naselebini.

Uprav. "A. S."

Photos by American Press Association.
GENERALI SCOTT, OBREGON IN FUNSTON TER CARINIŠČE V JUAREZU.
Gornja slika je bila posneta za ča a, ko se je vršila v carinarski hiši v Juarezu (4) konferenca med generaloma Scott (1) in Funston (3) od Združenih Držav armade ter generalom Obregon, vojnim ministrom Carranzove vlade. Posvetovali so se glede položaja v Mehiki in zasledovanja Villovih razbojnikov.

Malo življenje.

POVEST. SPISAL DR. FR. DETELA.

(Dalje.)

Zandarja sta izprva pazno gledala okrog sebe, ker sta se nekoliko bala, da ne bi ljudje kaj poskušali; a ko sta prišla tako daleč od Doline, sta se udala brezskrbno vsak svojim mislim. O vodniku Križanu so govorili ljudje, da bolje vidi ponoči ko podnevi; toda najostrejši čut zmoti časi človeka, ki se preveč nanj zanaša.

Komaj sta zandarja mimo Podrtega znamenja, skočijo izza zidovja trije mošje. V trenutku izvijeta dva zandarjerna puške iz rok, tretji pa potegne Jurija v stran pod cesto.

"Hudič, stoji!" vpije Križan in dere v hosto za ubežniki, a komaj je storil deset korakov, treski pade na tla. Nekdo je bil srobotna napeljal od debila do debila, in ta mu je izpodnesel noge. Preden se je pobral, so bili že oni Bogu ve kje. Brez vsega boja in čudno naglo se je izvršil nenadni napad. O preganjanju ponoči po gozdu, kjer so tla polzela po dežju, še misliti ni bilo.

"Pri moji veri," se roti Križan, "tega pa še ne! Da mi tak proklet smrček uide! — Ti tudi nič ne vidiš!"

"Jaz nimam mačjih oči," odvrča mlajši. "Kaj morem jaz, če so naju napadli!"

"Jezik za zobmi!" kriči oni. "Govori, kar te vprašam. Ali si videl katerega v obraz?"

"Kaj bom videl!" pravi tovariš, "saj še svoje roke ne vidim. To vem, da je bil ves črn."

"Poberi puško, pa nazaj!" ukaže Križan in urno se vrne proti Dolini. Križan je klel in se pridušal, da ga že pozna, da bo že dobil tega, ki jima je to napravil; tovariš pa je bil nejevoljen, da morata zopet nazaj, v tem času, pa v tem vremenu.

"Mrimojdunaj!" je kričal Premec pred Primožev hišo. "Dobre volje bodite, ljude božji! Kaj pa to, če katerega odpelje cesarski mož! To se danes lahko primeri vsakemu poštnjaku. Zavoljo tega ni treba tuliti in vekati!"

Zraven njega stoji Miha s harmoniko in par fantov, ki se čudijo, zakaj stoji vsi na dežju.

"He, fante," pravi Premec, "saj nisi iz soli. Ta dežek je tako dober, da bi se mu morali odkriti. No, Rožanec, kaj praviš ti? Stopiva tja k Nacetu na en polič, ker je tukaj vse navskriž."

"E, kaj bi hodil," mu ta odgovarja. "Notri je še vsega dosti, hvala Bogu, jedi in pižice, kaj bi zapravljali!"

"O ti stiskač!" se jezi Premec. "Ali ne čutiš, da se je vino skisalo od samih kislih obrazov? Miha, zagodi kako okroglo, da ne bomo slišali joka."

Kar prisopihata zandarja. "Hentaj, gospod Križan!" rine Premec naprej. "Ali ste že oddali svojega ptička? Zjad pa le se pijmo!"

Zandar se niti ne ozre v "starega bedaka", ampak hiti naravnost v sobo. "Kdo je zapustil hišo, ko smo mi odšli?" izprašuje Križan.

"Kdo je hišo zapustil?" odgovarja Primož. "Gospod, ker pa ne vem. Več jih je šlo, to vem. Gospod župnik so šli; potlej njih sestra, tista, ki jim kuha. Vse se je razkropilo. Fantini so še ostali, pa Premec, mislim. O ti božja milost, kje pa se je še kaj takega slišalo! Pa na današnji dan! O Bog se usmilij!"

"Kje je gospodar France?" vpraša zandar.

"Tudi ne vem povedati, gospod," pravi Primož. "Nič ne vem, kje bi bil."

"Kaj je že to!" se oglasi zdaj Ana. "Ali hočete še njega odgnati! Kar najudva zvežita, midva sva najmanj potrebna na svetu, jaz pa Primož. Naju ne bo treba nič slediti in zalezovati."

In jezno stopi stara žena pred zandarja; vsi svatje ji pritrjujejo in začno glasno mrmrati, in ne bilo bi treba dosti več kresati, in zanimal bi se bil o genj. Zjad pride Premec zraven. Vsi so mislili, ta bo prvi začel preprič, kaj, nagle jeze je bil stari mož in ni se ustrašil nobenega fanta; a z neumno radostjo otrse dedec svoj klobuk.

"Dosti je dežja!" pravi. "Gospoda, vidva sta tudi mokra, zato ga pa pijmo in pomenimo se lepo, ker nam ni sil."

"Kje je Vaš sin France?" ga vpraša zandar.

"Ha, ha, ha!" se krohoče Premec. "Vprašajte rajši, kje je Franca, pa bomo takoj vedeli." O pravem času stopi France v sobo, in ostro ga začne Križan izpraševati, kje je bil, kod hodil in koliko časa je izostal; toda oni dokaže, da je samo župnika spremil na dom, sicer pa da se ni genil iz hiše. Zandarja se zopet napotita, med vrati pa se obrne Križan na Premca, ki se je smejal na ves glas.

"Premec," mu pravi, "midva bova imela enkrat še dolg račun, le zapomnite si."

"Kdor ima čisto vest," odgovarja oni, "ta je, primojdunaj, zmerom pripravljen."

"Zakaj ste vsi mokri?" vpraša naenkrat starca, ki se mu je zdel precej sumen.

"Zato, ker gre dež," mu odgovarja. "V sobi ne gre," pravi oni.

"Mislite, da bom tičal jaz v sobi, ko vse vpije in kriči?"

"Ali ste bili ves čas tukaj?" vpraša zopet zandar in se obrne na vso družbo, kakor ne bi verjel njemu samemu.

"I, kje pa!" odgovarja Premec, in Rožanec mu pritrjuje in mnogo drugih, ki ga niso pogrešili. "Primojdunaj!" se postavi Premec na noge. "Tukaj sem bil in bodem še, dokler bo kaj pižice."

Zandarja se obrneta in odideta. Kaj se je bilo pa zgodilo, je bilo znano že vsem, in razen starega Primoža ni bil nobeden žalosten zaradi tega. Najbolj živ je bil seveda Premec, ki je trdil, da ga bolj veseli, če nide eden tak revež, kakor če bi bilo devetindeset drugih ujetih. Kmalu pa je pobral Miha svojo "naduho", in v temi sta talava z očetom proti domu. Drugi dan pa se je mnogo govorilo o svatovanju, o Juriju in o drugih dogodkih prejšnjega dne.

II.

Pod Rožančovo hišo na Gorici drži po ravnem kolovozna pot do Premca. Po obeh straneh jo obdaja visok gozd, ki se razprostira odtod čez vse pogorje; le tupatam ga nekoliko pretrgajo plodne njive in samotne kočice. Gozd je dolinski zaklad, in vanj se zatekajo, kadar je treba davek placovati ali hčer omožiti ali cerkev popravljati. Na enem kraju griča stoji Rožančeva hiša, na drugem Premčeva, in od te drži pot zopet nazdol do zadnje goriske hiše, do Šimnovnega malina, ki melje, kadar Bog hoče; kakaj potoček, ob katerem leži, je velik del leta komaj moker; kadar pa začne deževati, hoče pobrati malinu vsa kolesa.

Najslabša hiša je Premčeva, in zato jo je menda skrnil v gozd. Trideset let jo gospodar že zida, a ni še dodelana. Samo en konec, kjer je stanovališče, je popolnoma obzidan; druga plat je odprta vsem vetrovom, in le na oglih stoji zidana stebra, ki nosita ostrešje, obito z deskami. Vsa hiša je podobna trdnemu sklepu mehkega človeka, ki se krepko zaleti od začetka, a mu kmalu upade pogum in opešajo moči. Eno večjo in eno malo sobo ima Premec; ognjišče pa je v veži, če se sme to veža imenovati, kar je pravzaprav le velik napušč. Iz takšne kuhinje gre dim seveda nerad skozi dimnik, kakaj kamorsobidi mu je bolj na roke; ni torej čuda, če je vse okajeno, kar je lesa v Premčevi hiši.

V nedeljo po teh dogodkih, ki so vznemirili vso Dolino, je bil lep vroč dan. V Premčevi hiši je ležal na klopi zraven velike peči Juri in si podpiral glavo s komolecem, pri mizi pa je sedel Miha in pisal na klarinet.

"Jaz pa res hitro pobereh vsak napjev," pravi Miha in odloži instrument. "Enkrat ga slišim, drugo pot ga pa znam."

"Ah, pusti!" odvrča Juri. "Kaj bi vedno cvilil! Pojdiva rajši na solnce, ker je tak lep dan!"

Zjad stopi v sobo Premec. "Dobo se vama godi v senci," pravi in prisede k Juriju.

"Ali je že poldne?" se ta začudi in pogleda leno na stojče uro.

"Vsak čas bo zavrnilo. Juri, zakaj nisi šel k deseti maši! Ti ne veš, kaj je oklicaval birit! Dejal je, da se neki Juri Kos, po domače Primožev, klati tod okoli, nevaren človek, uhajajč; kdor ga vzame pod streho, bode ostro kaznovan; kdor ga pa prime in izroči gosposki, dobi trideset goldinarjev, kakor Judež."

"Lahko jih zaslužite, oče," se smeje Juri.

"Veš, takoj te še ne mislim prodati. Prihranil te bom za hudo silo; kadar bo pa trdo za denar, potlej te pa izmenjam. — No, Miha, kaj pa ti? Kaj gledaš kakor muren iz luknje! Kosila na mizo!"

"Kruha ni več, oče," opominja Miha in stopi v kuhinjo.

Miha prinese jedi na mizo. On je človek, ki zna vse in prime za vsako delo. Doma oskrbuje kravico in kozo, pospravlja po hiši in kuha, kar ima. Samo stanovitni ni pri delu: malo cepce, malo harmoniko, to mu ugaja.

"Pa molimo!" pravi Premec in naredi velik križ. Potlej pa sedejo k preprostemu kosilu.

"Samo premalo belik," meni Premec. "Menda si tak kakor Tomažkova Meta, ki je cvrta špeh v penovki in se čudila, da nima nič masti!"

Po kosilu si natlačil stavec pipo in ponudi tudi Juriju tobaka, ki pa reče, da ne kad.

"Saj je menda res pametnejše zvečiti ga," meni mož. "Menj ga gre v nič in več zaleže."

"A jaz ga tudi ne zvečim," omenja Juri.

"Pa ga še boš!" odvrča Premec; in vsi trije grejo na trato pred hišo, da se v senci kaj pomenijo.

Krasen je bil dan. Modro nebo se je razpenjalo nad temnimi smrekami in širokimi gabri in bukvami. Tiho je bilo vse, molčali so glasni prebivalci zelene ledine, zaspani po obilem kosilu. Napol leže, napol sede vje e Premec z neizrečeno zadovoljnostjo dim z kratke pipe; mija tovariša pa potopata po gozdu.

"Kako je to," izpregovori Miha, "da se ni trelpo pri voliacih? Menda ni

take sile tam. Koliko jih prestoji, in vsak pride zdrav domov."

"To je že tako, Miha," odgovarja oni. "Jaz ti ne morem povedati kako. Dela nisem imel skoraj nič, pokoršične sem se bil tudi navadil; toda domač kraj je le domač kraj."

"Kaj bo to hribovje! Drugod je vendar lepši svet. Ze proti Ljubljani mi bolj ugaja; kaj šele po Hrvaškem in Ogrskem! Saj veš, da sem bil šel ono leto z drvarji. To je zemlja, pravim, kakor po mizi, in eno brazdo imaš dosti dve uri orati. To je svet!"

"No, in zakaj nisi ostal doli?"

"Ker imam očeta tu, pa domačijo. Drugač bi se ne menil dosti."

"Zjad tak praviš, Miha; če bi pa šlo enkrat zares in ne bi videl celo leto svojih kravik, bi se ti pa zehalo po zelenih travnikih, in sanjalo bi se ti vse noči naprej in naprej o rakah, ki rasto ob Dolinščici, in o Šimnovem malinu, ki tu doli ropoče."

"Jutri bo že zopet stal," pravi Miha in iztrka pepel iz pipe.

"V Dolini celo mrtvi lepše stanujejo ko drugod," nadaljuje Juri. "Tako lepo imajo obrnjeno pokopalšče, da zmeraj lahko vidijo, kako gospodarijo njih mladi po dolini."

"Fanta, ali gresta z menoj?" se oglasi Premec in se zravna pokoncu. "Pojdimo malo v vas k Nacetu! Jaz sem zejen."

"Veste kaj, oče?" pravi Juri. "Jaz Vas ne bom dalje nadlegoval; stopil bom v službo. Mlatit grem, in košnja bo kmalu tu."

"Juri," odvrča Premec, "ti ne smeš misliti, da sem te kakorsobidi sit in da te proč gonim. Toda, če greš za par tednov, le pojdi, da dobiš kaj za obleko, ker zdaj si kar za v turščico. Ampak drugo vprašanje je, če te bo vzela kdo v službo. Nekoliko se te bodo bali. Kam pa si se namenil?"

"Na Pogled k Poziuču."

"Aha, ki ima tisto zalo hčer. Primojdunaj, ta služba je pa dobra. — Ali roke te še kaj bole?"

"Nič več, čeprav ste z menoj ravnali kakor konjederici."

"Če bi bili bolj gledali nate, bi ti že danes zopet stopal za bobnom. Z zvezanimi rokami se ne da teči, kamor bi hotel. Srobot pa smo bili lepo razpeljali, kakor pajek mrežo."

"Jaz bi se bil pa tudi kmalu ubil."

"Ha, ha?" se smeje stavec, "ti čakaš rajši, da te ustrelje!" Juri je neprijetno genilo to govorjenje, in Premec, ki je menda to opazil, ga potolaži. "Smrt je smrt," pravi, "naj bo kakršna koli. Kratka smrt in dolgo življenje je pa najboljšje, in ti še lahko pederdeset let žandarje okrog pojaš. — Miha, pojdi pa ti z menoj, da boš zagodel. Dolinke že pete srbe."

A Miha hoče rajši spreniti Jurija. Baš pride po kolovozu proti njim Rožanec s puško na rami.

"S tem tudi ne bo nič," mrmra Premec. "Ti pa na zajce?" ogovori soseda.

"Malo jih misli mpreplašiti, da mi ne bodo zahajali v zelnik," odgovori mož in se ustavi.

"Pojdi rajši z menoj v Dolino pogledat, kaj France dela. In ne čutiš v grlu nič suše?"

"Kar sam pojdi! Jaz ne grem. — Zjad tudi ne dobiš več tako dobrega vina, kakršnega je točil Nace časih."

"Takrat, ko ti še nisi tako spravljaj na kup. Kaj ne?" se norčuje Premec.

"Kaj boš spravljaj," vzdigne Rožanec, "ko pa nimaš kaj in ti vse požro davki." Tako potoži mož in se pridruži Juriju in Mih, ki je bil skočil po harmoniko, in kmalu izginejo vsi trije v gozdu.

Rožanec, gospodar prve hiše na Gorici, je nekoliko mlajši od Premca. Nemirne oči mu gledajo premeteno v božji svet; lasje, zakrivljeni ob sencih so precej osiveli, in suho lice bi ne bilo neprijetno, če bi se usta ne bila obesila na levo stran, kamor je bila vedno obrnjena njegova pipa. Zivel je Rožanec kakor mnogo drugih; delal je delavnik, molil v praznik, in ogibal se duhovske in deželске gosposke, kolikor je bilo moči. Kradel ni, sleparil ne; kako bi ne bil pošten! Na lov je pa rad zahajal. In zakaj bi ne hodil, pozimi, ko ni drugega dela, in ob nedeljah? Ljudje so govorili, da použije on več zajcev nego prapreški gospod, ki ima lov v najemu. "Jaz dajem desetino," je dejal Rožanec, namreč vsakega desetega. Prigodilo se je tudi, da je zadel ta graščak v gozdu na zanko, ki ni bila njemu nastavljena, in klet in razsajal; a zvedel ni nikoli, kdo nastavlja. Vedeli so pa ljudje, da je rešil Rožanec že marsikatero dolgo-uhlega jetnika. Pravičnik se namreč tudi živine usmilil. Puško je nosil največ za strah in pa zaradi roparjev; kaj pa! Hiša stoji na samem, in dobro je, če je človek pripravljen. Dolinska fara je sicer mirna, a Rožanec je pogumen mož, ki jih hodi s puško iskati, in Premec vidi večkrat, kako vleče po dva za ušesa s seboj; zelja sta mislila naropati, slaba vest ju je izdala in bežala sta, Rožanec pa — ali jima je trikrat zavpil "stoj!", kakor veleva zakon, ali ne, tega ne vemo — ju je prestregel s svincem. Kožice je pa nosil v Ljubljano prodajat. Za živež mu ni šlo trdo, tožil je pa vedno in vzdihoval o slabih časih, po vsem naproted vedno veselumu Premcu, ki sproted marsikrat ni imel cesarske podo- bode pod streho. Da je Premec sosedu rad nagajal zavoljo njegove varčnosti, to se razume; najbolj pa ga je razžalil, če mu je očital, da ni na Gorici doma, da je prihajal; kakaj prišil se je bil mož k Rožančevi Mini, ki

(Nadaljevanje na 7. strani.)

JOHN STEFANICH
N. W. Phone 348
Slovenska Gostilna:
vino domače in importirano, fino žganje in disče smodke.
915 N. Scott St., Joliet, Ill.
Oba telefona 215.

WERDEN BUCK
511-13 Webster Street, JOLIET, ILL.
Tu dobite najboljši CEMENT, AF NO, ZMLET KAMEN, OPEKO, VODOTOČNE ŽLEBOVE, ter vse kar spada v gradivo.
MEHAK IN TRD PREGOG.
Chicago Phone 225.

Oscar J. Stephen
Sobe 201 in 202 Barber Bldg. JOLIET, ILLINOIS
JAVNI NOTAR
Kupuje in prodaja zemljišča v mestu in na deželi. Zavaruje hiše in pohištva proti ognju, nevihti ali drugi poškodb. Zavaruje tudi življenje proti nezgodam in boleznim. Izdeluje vsakovrstna v notarsko stroko spadajoča pisanja.
Govori nemško in angleško.

JACOB WAHČIČ
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.
G. Svetlicich J. Horwath
THE CAPITOL BAR
405 CASS ST., JOLIET, ILL.
Edina slovenska-hrvaška gostilna v osredju mesta.
Kadar se mudite na vogalu N. Chicago in Cass St. vstopite k nam za okrepčila vseh vrst.
DOBRODOŠLI!

Metropolitan Drug Store
N. Chicago & Jackson Sts
Slovanska lekarna
JOHNSONOV
"BELLADONNA" OBLIŽI
REVMAATIZMA PLJUCNIK + ČLERNIK
HROMOSTI + KOLIKU MRZAZENJU + ŽIVOTU
BOLESTI V OČEH VNETJU OČESNE MESEČNE
NEVRALEGIJA PROTIVNA PREHLAJENJU
OTPLOTI MISC. BOLESTI + LEDIJA
SLABOTNEM KRŽU HUDA KASLIJA

TROST & KRETZ
— izdelovalci —
HAVANA IN DOMAČIH SMOGK
Posebnost so naše
"The U. S." 10c in "Meerschaum" 5c.
Na drobno se prodajajo povsod, na debelo pa na:
108 Jefferson Street, JOLIET, ILL.

John Grahek
...Gostilničar...
Točim vedno sveže pivo, fino kalifornijsko vino, dobro žganje in tržinske najboljše smodke.
Prodajam tudi trdi in mehki premog.
TELEFON 7612.
1012 N. Broadway JOLIET, ILL.

Garnsey, Wood & Lennox
ADVOKATI.
Joliet National Bank Bldg.
Oba tel. 891. JOLIET, ILL.

Mi hočemo tvoj denar ti hočeš naš les
Če boš kupoval od nas, ti bomo vsaj postregli z najnižjimi tržinskimi cenami. Mi imamo v zalogi vsakovrstnega lesa.
Za stavbo hiš in poslopij mehki in trdi les, lath, cederne stebre, desk in singlne vsake vrste.
Naš prostor je na Desplaines ulici blizu novega kanala.
Predno kupiš LUMBER, oglasi se pri nas in oglej si našo zalogo! Mi bomo zadovoljili in ti prihranili denar.
W. J. LYONS
Naš office in Lumber Yard na voglu DES PLAINES IN CLINTON STS.

ZA Zavarovanje
proti požaru, mala in velika posojila pojdite k
A. SCHOENSTEDT & CO.
203 Woodruff Bldg. Oba tel. 169
Joliet, Ill.

BOJ ZA ŽIVLJENJE!

Boj za življenje, ki je vsak dan težavnejši, če ne uničujoč, je tudi toliko bolj mnogim nevaren, kateri ne mislijo na sebe, postanejo toliko brezbržni, da pustijo v nemar svoje telo in zdravje. Nasledek takemu nerednemu življenju je ta, da so popolnoma izrabljeni; temu sledijo neprebavnost ter telesna in duševna onemoglost. Taki slučajji potrebujejo takojšnjo pozornost in najboljše je, da se takoj začne rabiti

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

ki bo uredilo neredno delovanje prebavnih organov od preobloženja povzročene radi kateregakoli vzroka, ker odstrani iz prebavnega sestava vso nepotrebnost in

zboljša okus, urejuje prebavljanje, prepreči zastanje, okrepča telo.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino uredi delo prebavnih organov, zato se ga naj rabi zlasti v sulčaju, če čutite

izgubo okusa, težave po jedi, napetost, zlobno sapo, kosmat jezik, koliko in krče, neprebavnost, bledost, nervoznost, telesno slabičo.

Pomirilo bo vaše spanje in pomoglo opravljati vaše dnevne posle.

Stari in slabotni ljudje bi morali vedno imeti to zdravilo priročno in je stalno rabiti. Ženske, ki so nadlegovane s slučajnim glavobolom in drugimi nadležnostmi, naj rabijo TRINERJEVO AMERIŠKO ZDRAVILNO GRENKO VINO.

Cena \$1.00 Dobite je v 1 karnah.

JOSEPH TRINER,
IZDELOVATELJ.
1333-1339 South Ashland Ave
CHICAGO, ILL.

Za otekline, rane, otrple členke, protin, živčno bol in jetrno nadlogo, je Trinerjev Liniment najbolj lek. Izdelane mišice ribajste z Trinerjevim Linimentov. Cena 25c in 50c v lekarnah. Po pošti 35c in 60c.

Slovensko Katoliško
Marije
(S. C. M. B. Society of
Ustanovljeno 15. avgusta 1909
PITTSBURGH,

Samostojno Pod. Društvo
Vnebovzete
St. Mary's Assumption
Organizirano 2. aprila 1910
PENNSYLVANIA.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik:.....FRANK ROGINA, 36-48 St., Pittsburgh, Pa.
Podpredsednik:.....MATH. MAGLESICH, 3440 Ligonier St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik:.....JOSEPH L. BAHORICH, 5148 Dresden Way, Pittsburgh, Pa.
Zapisnikar:.....GAŠPER BERKOPEC, 4927 Plum Alley, Pittsburgh, Pa.
Blagajnik:.....JOHN BALKOVEC, 5145 Carnegie St., Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 54 Low Road, Sharpsburg, Pa.
John Šutej, 5113 Carnegie St., Pittsburgh, Pa.
Frank Mihelich, 4808 Blackberry Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNI ODBOR:

Joseph Jantz, 4502 Buttler St., Pittsburgh, Pa.
Frank Trempus, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
Anton Zunic, 1037 Peralto St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Bolniški obiskovalec: WILLIAM TOMEČ, 4811 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Društveno Glasilo je: "AMERIKANSKI SLOVENEK", Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve se naj pošiljajo na tajnika. Vse pritožbe pa I. porotnika.
Rojaki! Pristopajte v to društvo, katerega cilj je: Pomagati onemoglim. Večja družba — Boljša podpora.
Društveno Geslo: "V slogi je moč."

MALO ŽIVLJENJE.
(Nadaljevanje s 6. strani.)

je bila že vdova, ko se je on še prepačeval s fantini. Rožanec pa se je hudoval večkrat nad Premcem, da kosi črez mejo in da mu zahaja njegova krava v deteljo. Tako sta se sprla zdajpazdaj; a ker ni imel Premec žene, ki bi mu netila jezo, nista ostajala dolgo sovražna; živela sta v oboroženem miru. Otrok pa ni imel Rožanec, in če so mu rekali oče, je to pač časten pridevek, kakršnega daje mladina starejšim.

Tiho so korakali naši znanci po gozdu; govoriti se ni ljubilo nobenemu. Miha je semtertja potipal svojo občutljivo tovariško, ki je zavpila, kamorkoli je pritisnil; Rožanec je gledal po goščavi, Juri pa je premišljeval svoje stanje. Veselila ga je prostost v domačem kraju, a veselje mu je grenila zavest, da ne more med ljudi, da se mora skrivati in bati vsakega sovražnika; zdelo se mu je, kakor bi bil zmerom še vkljenjen. Prvi izpregovori Rožanec: "No, Juri, ali se ti še sanja o žandarjih? Danes mi je pravila stara, kaj ženske o tebi govore?"

"Kaj pa, oče Rožanec?" vpraša Juri. "Moji Mini je pravila Kmanova Katrina, da je zvedela od gluhe Lize, ki je sestra tiste Neže, ki kuha žandarjem, in tej da je pripovedoval sam Križan, kako jih je strašilo. Štirje brez glav so prinesli rakev izza znamenja in jo položili pred vas tri sredi ceste, vihar pa je nastal tak, da ste popadali kakor muhe. A ko sta se vzdignila žandarja, že tebe nikjer ni bilo. Tako pravijo ženske."

"In blizu tako je tudi bilo," se nasmehne Juri. "Samo da ste bili le trije in ne brez glav. In kaj pravite Vi k takim govoricam?"

"Jaz pravim ženskam, da je to vse mogoče in prav verjetno. Bog ne zadeni, da bi kaj slutila moja stara! Nobena živa duša ji ne udrži jezika, in z najboljšim namenom bi me spravila noter. Zatorej, fanto, le tiho!"

Potem se začne razgovor o lovu, kako je slab polet; pozimi pa se poboljša, posebno če ima kdo srečo kakor Rožanec; k njemu zver kar tišči; saj je enkrat ponevedoma, ko je zapiral vrata, pridrnil dva zajca za ušesa. "To si moram pa zapomniti," se smeje Miha, "da bom povedal na kakem ženitvanju."

"Le povej; a ti ne bodo verjeli," ugovarja Rožanec.

"O saj jaz vam tudi ne!" Pogovor se zasučje na poljsko delo; Rožanec toži o slabih letinah, polivali Jurija, ker gre dela iskat, in ga opominja, da naj bo priden v mladih letih, da si kaj prihrani za stare zobe. Potem jima želi srečen pot in zavije na stran.

"Temu gre denar pač nerad izpod palca," meni Juri, ko je odšel Rožanec.

"Večjega lakomnika ni," odgovarja Miha. "Počakaj, da ti povem eno, kako sem ga ujezil. Veš, pred tremi leti sem mlatil pri njem in še dva druga. Opoldne pa posedemo krog sklade štrukljev; bili so dobri. Mi jemo tako tja v en dan; kar vrže Rožanec žlico po mizi in naredi križ. Kdor je božji, ta je sit, pravi; če hočete, pustimo tole; bomo imeli za večerjo. Rajši počim, pravim jaz, in segali smo naprej. Stari nas gleda nekaj časa, pobere žlico in pravi: Če boste vi, bom pa še jaz. Skleda je bila kmalu prazna; mene pa ne vzame za mlatiča nič več."

Mladenica zapustita zdaj gozd, in odpre se jima krasen razgled. Stala sta ob robu lesa, in pod njima je ležala pisana dolina. Njive, pripravljene tu za setev, tam za žetev, se vrste med zelenimi travniki, po sredi pa se vije in lesketa bistra Dolinčica. Senca sej e bila razgrnila črez velik del doline; drugo stran pa obseva sonce, in svetlo gledajo iz temne gošče bele cerkvice po gorah in hribih. Njima nasproti se vzdiguje ponosno onostran vode grad Prapreče. Dolg drevozd košatih kostanjev drži do obširnega poslopja, čigar brezštevilna okna gore v solnčni svetlobi. Vas Dolina se ne vidi, ker jo zakriva grič, a prijetno done po dolu ubrani glasovi večernega zvonjenja. Juri je bil ves zamaknjen. Dolgo časa je kar gledal in poslušal, Miha pa je ravno tako dolgo obiral maline po meji.

"Vidiš, Miha!" izpregovori naposled Juri. "Mene so daleč gnali, in mnogo sem videl sveta; toda takih krajev ne dobiš nikjer. Drugod imajo tudi hribe, a previsoke ali pa prenizke, in v oči ali nič ali pa tako, da jim trga zemljo. Tu pa ti kliče vsak košček sveta, da nikdar ne hodi proč. Jaz poznam tukaj okrog skoraj vsakega človeka, z vsakim se pomenim, in kako hitro mine dan, in kako mora iti delo izpod rok!"

"Delo?" se začudi Miha. "Meni se kar nič ne speti, naj začnem, kar hočem; samo orgle, te me ubogajo. Pa ti se misliš res dela poprijeti?"

"Res. Zdaj sem ves drugačen, zdaj sem pravo veselje dobil in komaj čakam službe, naj bo kakršna hoče, samo v domačem kraju."

"Ostani vendar rajši pri nas; boš pa nama pomagaj."

boj; Dolina pa ne gre za mano. Zato moram pa jaz za njo hoditi."

Pogled je majhna vas in ima hiše po griču raztresene, tako da stoji prva v dolini ob cesti, ki spremlja Dolinčico skoz sotesko, zadnja pa visoko nad njo; in tako strma pot ji veže, da se ne more po njej vzpiti. Ker sta hodila ravno pri zadnji hiši, ki je last veljavnega gospodarja Pozniča. Veliko ima Poznič polja, na ravnem in v bregu, mnogo lepe živine redi njegov hlev, in prostorna gospodarska poslopja stoje poleg čedne hiše. Na trati pred hišo pa raste visok hrast, in pod hrastom je kamenita miza, in okrog mize sede možje iz Pogleda in pijejo bokal raznega tolvkova. Krčme ni na Pogledu; zato je tudi vas mirna in hiše denarne. A starost se rada razgovarja, in pri Pozniču se menijo možje, kako je bilo časih; če pridejo še boljši časi, ali pa če pride še vse slabše za nami.

Juri se obrne naravnost proti kameniti mizi ter stopi h gospodarju, ki mu prijazen poda roko, in ga ogovori: "Ali ste že omlatili, oče? Vam je kaj navrgla pšenica?"

"Nismo še pri kraju z njo, nismo. Zmeril pa še tudi nisem. E, pa pri nas rada trga; menda delamo premajhne snope. Ne bo iz vsakega nasada mernik ne. Ti bi bil pa dober mlatič, pridi no pomagaj!"

"I, zakaj pa ne?" pravi Juri. "Ali začnete takoj jutri?"

"O še danes," se smeje oni; "naj ga le Miciča prinese še in bokal!"

"Ne tako, oče! Jaz mislim zares. Pri košnji Vam tudi ostanem, če hočete; Vi imate lepo otavo, kakor sem videl. Kar zdaj-le se pogovoriva, pa še domov ne grem nočoj!"

"Ali jaz sem se le šalil," pravi Poznič. "Saj ne potrebujem delavca; ti sto malo, kar še imamo, bomo sami počasi oklestili. S košnjo se nam pa ne mudi. — Ampak Javornik tukaj išče hlapca. — Javornik! Če hočeš kakega delavca," se obrne Poznič na soseda, "zdaj-le ga dobiš."

"Res? Kje pa?" poprime oni hitro, a ko mu pove Poznič, da bi šel Primožev Juri služiti za hlapca ali pa na dno, se začne Javornik praskati za ušesi. "Kaj! Juri? Ali res? Glejte! dober delavec je, nič reči! Jaz ga poznam. Veš, Juri, prav rad bi te vzel; po pravici povem, da prav rad. Ampak škoda, da se nisi ponudil malo prej; zdaj sem pa že enega zamaral, onega, tistega dolgega Janeza. Prav škodli!" In več drugih mož, ki so se vteknili v razgovor, je reklo tako, da škoda, da niso vedeli prej; zdaj pa ne morejo več vzeti. Juri je razvidel, da se ga baje in ogibljuje, in potro ga je spoznalje.

Kmalu se vrnela mladeniča molče po rebri domov; Juri je slabe volje in zamišljen, Miha pa bi tako rad govoril. Dolgo časa se premaguje, da ne bi motil svojega prijatelja, nazadnje pa le začne. "Juri, ti si norec," tolaži tovariša. "Bodi vesel, da te ni vzel Poznič, da ti ne bo treba soka in nezabeljenega kislega zelja jesti. Kar pri nas bodi! Poglej, kako te imava z očetom rada! — Saj tudi delaš pri nas; to malo, kar dobiš, to si že zaslužiš. Kar ostani!"

"Saj bom menda res moral," pravi žalostno Juri, "ker se me vse boji." "Tako je prav. In kaj bolj varen si pri nas ko drugod, kjer bi nihče nate ne gledal! Jaz te pa lahko varujem. Le poglej: če hodim jaz prav ves dan brez dela okrog, se ne bo čutil nobeden, ker sem len in poreden, in harmonika mi je potni list. Tako jaz vse vidim in vse vem."

"Ah, kaj bi se trudil zame!" reče Juri ne posebno prijazno. "Misliš, da se trudim? Jaz se še menda v svojem življenju nisem trudil. Ampak ti si danes malo pust in siten. Toda to nič ne de, prijatelja sva še vedno. — Kako sva se časi rada imela! Ali se še spominjaš? Takrat, ko je bil moj oče zaprt — ne vem, zakaj, in kaj meni mar! — takrat je vstal v šoli tista griža, Starčev Jože, in se ustil, da mu je prepovedal oče zvraven Premčevega Miha sedeti, ker je njegov stari zaprt; takrat si pa ti vstal in sedel k meni, ki smo te vsi najrajši imeli."

"Jaz se ne spominjam več."

"O jaz pa dobro, in zato te imam še zmerom rad, in ti ostanem pri nas. Veš kaj? Spat iti je prezgodaj; stopiva tu doli do Šimna, in lahko naloviva rakov, kolikor hočeva. Dobri bodo za jutri, in ti ne boš mogel reči, da nič ne zaslužiš; zdaj se moraš poprijeti našega dela."

III.

Po tem, kar se je bilo čez dan pripetilo, res ni bil zaspan Juri; brez prave volje je stopal za Mihom, ki je zavil navzdol, v globel pod Gorico. Tam notri se skriva pohljevni in mirni malin starega Šimna, ki mora koleša z vodo polivati, da se ne razsuše; zakaj če ostane tri dni brez dežja, se mu malin potaji. Počasi se je motalo eno kolo, ko prideata mladeniča do malina.

"Sanja se mu," pravi Miha, "ali je pa rosa nanj padla in misli, da je naliv. Cvili pa, kakor bi je drl. — Hoj, Šimen!" zavpije in potrka s klavdom, ki je viselo na vratih. "Odprite, Šimen, kolo vam bo odneslo; tako se suče."

Dolgo časa preteče, preden se prikaže med vrati sub, sključen starček z gorečo trako v roki. Mih u posveti pod nos in zmaje z glavo.

vrtiš okrog ponoči! Kdo pa je s teboj?"

"Nobeden drugi," odgovori Juri in stopi bliže.

"Ha, ti si!" pravi starec. "Kaj pa iščeta in brodita tod. Zganja nimam nič več."

"Kaj se meniva midva za žganje," se ponese Miha; "pojdite z nama na rake!"

"Rake? Da bi šli rake lovit? Pozno je že, pozno, in žito moram vsipavati." "Vržite ga prgišče vkup noter, da bo mir; pojutrišnjem bo zmleno," prigovarja Miha. "Pa če sami ne greste, dajte nama sake!"

"Hem," premišljuje starec, "a mi bosta vse potrgala, vse potrgala." Po dolgem govorjenju sklene rajši sam z njima iti, kot da bi jima prepustil svojo pripravo. Za malinoma v hosti je majhen ribnik, skoz katerega teče nestanovitna Močila, preprečen z vodnimi rastlinami, trstjem in ločjem. Po tem vodnjaku nastavijo sake s črnimi gozdinimi polži za vado. Miha nabere po hosti drv in naredi ogenj, češ, da se pri ognju raki veliko rajši love; krog ognja poležejo vsi trije. Temna je bila noč, ker ni svetil mesec; skoz dreve pa so lesketale zvezde. Miha popravlja z gorjačo ogenj, Šimen pa zažiga svojo pipico.

Zandarjem si lepo ušel, zandarjem," ogovori starec mladeniča; zakaj rad bi bil zvedel kaj natančnega, a ni hotel kazati radovednosti; Juri pa ni bil pri volji govoriti.

"Pri Podrtem znamenju si jih preslepil, ka-li?" započne zopet radovedni mož.

"Ti znamenju," odgovori Juri. "Ti presneta reč," premišljuje Šimen. "Kako govore ljudje okrog, in kaj vse pripovedujejo! No, pa Bog ve, če je res. Toda straši pa res gori, straši! Kaj, Juri?"

"Tega vam pa res ne vem povedati, oče!" odvrne trdovratni fant.

"Kako hočeš! Ti že veš, zakaj molčiš." Starec obmolkne, ker vidi, da neče govoriti Juri, in prižiga iznova pipo, ki mu je bila ugasnila med govorjenjem. Miha pa je sklical sovo v gozdu, ki se je začela oglašati njegovemu živžganju.

"Pa veš ti," povzame zopet starec, "odkaj straši gori pri znamenju?"

"Ne, oče," odgovori Juri.

"In veš, zakaj je znamenje zmeraj napol podrt?"

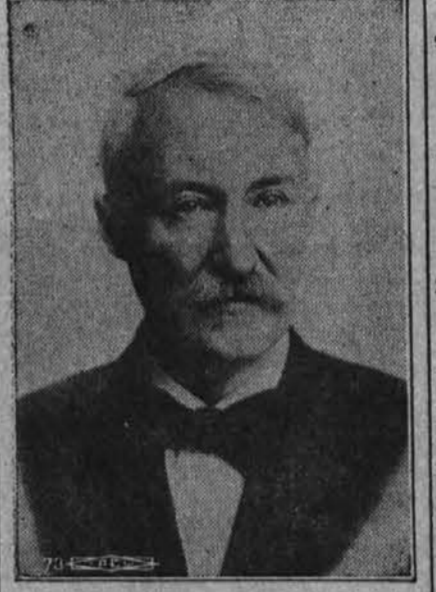
"Zato, ker ga nihče ne popravlja," odgovori Miha. "Naša hiša je tudi takšna."

"Tako misliš ti," reče starec, "ki si izgubil komaj mlečne zobe. Ali ga ni popravljal župnik? In Vrban je kamenje skup vozil, da je kotal konja. In koliko je že veljalo prapreškega gosпода! Pa je že zmeraj takšno, kakor sem je videl za mladih dni. — No, da povem po pravici, spominjam se še, da je bilo enkrat celo."

(Dalje prih.)

Strašna groznja.

Ravnatelj (občinstvu, ki že po prvem dejanju sika):
"Če ne bo miru, gospoda moja, potem dam prvo dejanje ponoviti!"

WM. D. HALL
REPUBLICANSKI KANDIDAT ZA
AUDITORJA.
Prvotna volitev 13. septembra 1916

POZORI! POZORI!
SPOMLADNE
OBLEKE.

Čedne in moderne obleke za odrasle in mladino se dobe pri nas, kakor tudi delamo v popolno zadovoljstvo obleke po meri.

Velika zaloga najmodernejših klobukov in kap vseh velikosti.

Posebno velika zaloga trpežnih čevljev visokih in nizkih za moške, ženske in mladino.

Mi imamo najlepše srajce, kravate, kolare itd. Vse naše blago jamčimo ter povrnemo denar, ako ni v popolno zadovoljnost.

Z vsakim nakupom dajemo 4 odst. vredne znamke ali pa register tikete izvemši na oblekah delanih po meri. Vaši naklonjenosti se priporoča "Prva Slovenska Trgovina" na severni strani mesta.

Frank Juričič
1001 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Ako hočete streho popraviti po za mal denar oglasite se pri

HOLPUCH ROOFING CO.
COMPOSITION
FELT and GRAVEL ROOFERS
Asphalt Roofing Over Shingles.
Bell Telephone, Joliet 4213
Office, Room 3, Fargo Building,
Corner Ottawa and VanBuren Streets
JOLIET, ILLINOIS.

Naznanilo!

Čenjenim rojakom v Jolietu naznanjam, da prodajam vse vrste pijačo, kakor:

SEHRINGOVO, PORTERJEVO IN CITIZENS PIVO v steklenicah in sočkah.
Istotako najboljše domače vino, žganje in razne druge pijače.
Naročite po telefonu — Chicago tel. 4086. Pripeljem ob določenem času na dom zastoj.

Jerry Laurič
210 RUBY STREET, JOLIET, ILL.

W. C. MOONEY
PRAVDNIK-ADVOKAT.
4th fl. Joliet Nat. Bank Bldg., Joliet

Ko imate kaj opraviti s sodnijo oglasite se pri meni.

Joliet Steam Dye House
Professional Cleaners and Dyers
STRAKA & CO.
Office and Works, 642-644 Cass
Chicago Phone 4444, N. W. 483.

JEDEN AKER ZADOSTUJE.

Ako si morete postaviti skromno hišo na svoje lastne stroške, pripravljen sem vam prodati jeden akre ali več zemlje. Na roko plačate majhno vsoto, ostalo pa na mesečne obroke. Jeden akre zemlje meri 132x330 čevljev, jednako šestim ali sedmim mestnim lotom. Ako si sedaj postavite hišo, si prihranite najemnino kar vam bo v veliko korist na stara leta. Blizu populne železnice. Za podrobnosti vprašajte

GEORGE WARNER YOUNG,
Woodruff Bldg. Joliet, Ill.

R. F. KOMPARE
SLOVENSKI PRAVNIK
ADVOKAT

V So. Chicago, Ill.:
Soba 218—2906 Commercial Ave.
Telefon: South Chicago 579.

Chicago Telefon 4253.
Anton Kezele
HRVATSKO-SLOVENSKA
GOSTILNA
201 Ruby Street Joliet, Illinois.

Vsi rojaki, Hrvati i Slovenci, so dobrodošli. Tu bodele dobro postreženi z najboljšo pijačo in smodkami.

Kadar se mudite na vogalu Ruby and Broadway ne pozabite vstopiti v
MOJO GOSTILNO
kjer boste najbolje postreženi.
Fino prvo, najboljša vina in smodke.
Wm. Metzger
Ruby and Broadway JOLIET

NAZNANILO.

Svojim znancem in prijateljem naznanjam, da sem se preselil v nove prostore, in sicer iz 209 Indiana St. na 1005 N. CHICAGO ST.

Tu vam vsem lahko postrežem, kakor sem vam doslej, s fino pijačo vseh vrst.

JOS. LEGAN,
GOSTILNIČAR,
1005 N. Chicago St. Joliet, Ill.
Chicago tel. 3399. N. W. tel. 1257.

Louis Wise
gostilničar
VINO, ŽGANJE IN SMODKE.
200 Jackson Street JOLIET, ILL.
Sobe v najem in Lunch Room.

LJUDSKA BANKA
Vložite svoj denar na obresti v največjo in najmočnejšo banko v Jolietu
Hranilnica Vlade Zd. Držav, Poštne Hranilnice in Države Illinois.
Nad 12,000 najboljših ljudi v Jolietu ima tu vložten denar. Pod vladno kontrolo.
3% obresti od vlog. Začnite vlogo z \$1.
First National Bank
PREMOŽENJE NAD \$4,500,000.00

SLAVNOZNANI
SLOVENSKI POP
proti žejji - najbolje sredstvo.
Cim več ga pijes tembolj se ti priljubi.
Poleg tega izdelujemo še mnogo drugih sladkih pijač za krepcilo.
BELO PIYO
To so naši domači čisti pridelki, koje izdeluje domača tvrdka.
Joliet Slovenic Bottling Co.
913 N. Scott St. Joliet, Ill
Telefoni Chi. 2275 N. W. 480, ob nedeljah N. W. 344

Mestna Hranilnica Ljubljanska
Ljubljana, Prečernova ulica št. 3.
NAJVEČJA SLOVENSKA HRANILNICA!
Koncem leta 1915 je imela vlog.....K 48,500,000.—
Rezervnega zaklada.....K 1,330,000.—
Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po
4½%
brez odbitka. Hranilnica je PUPILARNO VARNA in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.
Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilničke.
Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5/4 odstotkov, izven Kranjske pa proti 5/2 odstotkov obrestim in proti najmanj trideset odstotkov odplačevanju na dolg.

KAKO SE JE GODRNJAL ZASTONJ V LJUBLJANO VOZIL.

Spisal P. Bohinjec.

Godrnjal in ona sta okopaval korenje na njivi pod Ljubeljem. Raz Ljubelj pa pričrči lahek avtomobil po beli cesti. Hipoma se ustavi na koncu Godrnjalove njive in mlad popotnik skoči iz njega. Godrnjal in njegova Špela se naslonita na toporišči motik in začujeno zreta na cesto, koder je popotnik popravljal svoj avto. "Nisem se videl od blizu tega zlomka. Moram ga pogledati." "Oh, ne hodi, jakal te lahko ubije tisti peklenšček, ki gori v motorjih." In Godrnjal odkoraka z-motiko proti cesti. Prtne hlače so mahale na njem in hodnična srca je vohrala v zraku. Druge obleke ni bilo na njem. "Ali Vam je konj opešal?" vpraša in se razkorači pred avtomobilom, naslonjen pa svojo motiko. "Tisto ne, oče!" "Ko bi bil ta konj živ, bi mu jaz precej prinesel korenjence, da bi ga žrl." Popotnik se vgrizne v ustnice, Godrnjal pa nadaljuje: "Kakšno pa je vendar tisto olje, ki menda žene to motorjivo naprej?" "Lahko pokusite, oče!" Popotnik odpre posodico za bencin. "In če me raznese?" "Potem bo tudi mene razneslo." "Aja, taki-le gospodje navadno nimate dosti vere in če se razvezite nad kakšno rečjo, pa si vzamete življenje. Jaz pa nisem tak. Bog je dal življenje in človek si ga nima sam pravice vzeti." "Bom pa jaz najprej pokusil." "O ne, ne, že vidim, da vam ni nič za življenje. Jezni ste, ker ne morete tega motorjiva pogoniti naprej, pa se hočete končati zavoljo tega." "Prijatelj, vi ste norec!" "Pa naj bom, saj sva sama." Popotnik se spet vgrizne v ustnice. "Rad bi se pa vendar le enkrat peljal v ti čudni škafliji," spet povzame Godrnjal besedo. "Pa se dajte, kar prisedite!" "Naj se pes obesil — do podklanca, gospod!" In Godrnjal sede poleg popotnika, z motiko v roki. Avto začne grčati, sikati, cvrčati, se premikati... Godrnjal pa se začne tresti, presejati, premikati... Strah se ga je polotil in žal mu je bilo, da je prisedel. Tema se mu je delala pred očmi in najraje bi bil mizal. Pa se ni dalo. Vsak hip druga okolica, vsak hip druga voznja, vsak hip življenje v nevarnosti. "Norec!" je vpila Špela za njim. In samo ta beseda se mu je motala v duši, mu je begala srce... "Špela me zmerja z norcem — kaj sem res?" premišlja Godrnjal in veter mu jemlje sapo. Kako rad bi se ustavil pred Ankoletovo gostilno in dal za mero vina — ali ni bilo rešitve. Niti nagovariti ni upal svojega voznika. Ko pa se prizibljeta bolj na plan, tedaj vendar prilze Godrnjalova beseda iz grla: "Je že dosti, gospod! Kar počakajte, da izstopim." "Zdaj ne morem. Pod kloncem bi bil povedal. Bila bi smrtna nevarnost, če bi zdaj ustavil." "Vidiš ga, škričca, saj mu je vendarle za življenje," misli si Godrnjal in zaupanje je začelo rasti do popotnika. Avtomobil pa beži čez klance in ovinke kakor bi s škarjami platno rezal. "Ali smo že iz nevarnosti?" "Zdaj še ne. Naj bencin pogori iz tistega-le malega piskerčka." "Kdaj pa bo to?" "Dobre pol ure že se ne." "Križ božji, saj smo že v Trziču, jaz pa brez klobuka in v sami sraciji!" vzdihne Godrnjal. Zvedave Trzičanke niso izgrešile avtomobilista, ki se je vozil počasi skozi trg. Godrnjal je postajalo vroče, sramozljivo je naslonil glavo na motično toporišče in se udal v šoferjevo voljo. Ta pa že ni več grizel ustnic, ampak se je muzal. Delavke so se usule iz predilnice v Vojah, zagledale nenavadnega avtomobilista in se smejale na ves glas. Godrnjal vzdigne motiko, ena ženska pa zakliče: "Godrnjal je izpod Ljubelja!" "Znorel je," pristavi druga. "V norišnico ga peljejo," dodane tretja. Godrnjal se zmerom drži motiko v roki — pa odslej tako, da je toporišče stalo na tleh. Po Pristavi so vpili otroci: "Mama, mama, pojdite gledat, kaj se pelje po cesti!" Popotnik privozi na ravno cesto. Godrnjal so vohrali lasje po zraku in srca je hlapotala na njem kakor bi hroplo nadušljivo kljuse. Drevesa, žito, hiše, kozolci — vse se je majalo pred Godrnjalovimi očmi in, predno je minilo pol ure, je že avtomobil pridredal v Kranj. Godrnjal je stiskal pesti, šofer se je muzal. Redar je stal pred elenovo gostilno in se zamaknil v številko avtomobila. Ali popotnik je zdredel po klancu in letel čez most, ljudje na cesti pa so se ustavljali in delali opazke. "Dva norca!" "Kateri je večji?" "Šofer." Godrnjal se je ozrl v šoferja, ta pa se je vgriznil v ustnice. V Gašteljskem klancu se je Godr-

njal spet lice razjasnilo. Na misel mu je hodila tista:

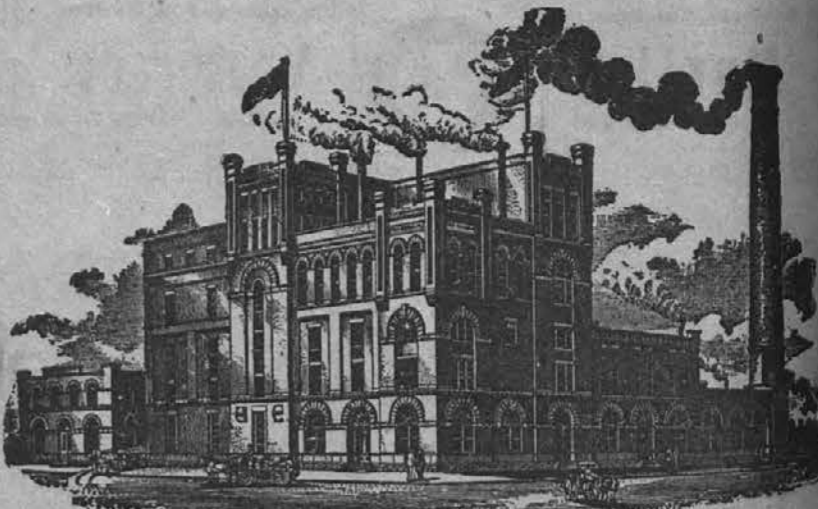
"Na Gaštelj privozim, ukažem izpreč in rečem primesti, karkol mi je všeč."

Ali upanje se mu ni uresničilo. "Kaj še ni pol ure? To je cela večnost!" zine Godrnjal. "Oblačno je, vlažen zrak, zato bencin gori počasi." "Vrag vzemi tebe in tvoj bencin!" zagode Godrnjal. "Le pomiri se, prijatelj! Ti si pod Ljubeljem meni očital jezo, a sam nisi nič boljši." "No, zdaj se, boš še norca delal iz mene?" zakliče Godrnjal in vzdigne nehote svojo motiko. V tistem hipu potegne šofer svoj revolver iz žepa. Godrnjal opazi orožje in motika mu ponižno zdrkne na tla. Zaskriplje z zobmi in obmolknje, šofer pa se spet muza. To je bilo že na ravnem polju. Kozolci, hiše, žita, drevesa in vse je spet migljalo Godrnjalu pred očmi. Mrak se je delal — mrak tudi v Godrnjalovem srcu. Skrb mu je stiskala obisti in strah ga je mučil. Hladna sapa mu je zapihala za srcajo. "Koliko Vam dam, če me popeljete nazaj gori v Šentansko dolino?" "Pod Ljubelj, prijatelj? Danes ne, jutri pa." "Do jutrnjega dne ne morem čakati. Moja Špela bo žalosti umrla." "Potem morate že peš domov, očka!" Godrnjal se je pobožno prekrizal pred Šent-Vidsko cervkijo in solze so mu silile na plan. "Le potrpite, očka! Kmalu bova v Ljubljani." "V Ljubljani? Tam me bodo gotovo zaprli, ker sem tak." "Ste brez skrbi. Peš pa bote že morali nazaj. Ali pa se peljite z vlakom." "Ko bi imel kaj denarja pri sebi." "Molk nastane, šofer se muza, avtomobil se pomije vedno počasneje... Šiskarji so že komaj opazili nenavadna popotnika. Pač pa jih ni izgrešil ljubljanski redar, ki je kimal pred mitnico. Avtomobil se ustavi, šofer namigne redarju in želi srečno pot Godrnjalu, ki se je izmotal iz motovila. Razoglati in bosopeti Sentance pa je z motiko na rami hitro pobiral stopinje po široki cesti na Gorenjsko. Pot je bila dolga, večerja kratka, vrtnet srečna, a Špela netečna. "Pa praviš, daso Trzičanke radovedne. Kdo pa je kriv temu?" "Moška radovednost," odgovarja Godrnjal, z žensko resignacijo. "Ali nisem klicala za tabo: Norec!?" "V Kranju so rekli, da sva oba norca, vsak pol." "Kadar se po zimji pelješ z Ljubelja na vlačugah, takrat te rada vidim. In če se tudi prevrneš na mehko — v sneg." "Jaz te pa vselej rad vidim, Špelica, še takrat, kadar si huda. Se ti tako poda. In če bi se ti prevrnila, bi tudi rad videl." "Ura se je ustavila, Jaka, ker te ni bilo sinoči doma, da bi jo bil navil. Navij jo no!" "Večera mi jo je že Ljubljancan navil." Jakec v zibelci se je zbudil in zajokal... **Kožnati denar.** Prva dežela na svetu, ki je imela mesto kovanega denarja bankovce, je bila gotovo Kitajska. Pred davnim časom so delali namreč v Kitajski denar iz kož. In še danes imajo v mnogih krajih Kitajske kože gotove velikosti denarno vrednost. Od kod ta navada? Kitajski cesar Ou-Ti je bil nekdanj v velikih denarnih zadregah. Tedaj je dvorni običaj predpisaval vsem princem in velikim dostojanstvenikom, da so si morali pri vstopu v cesarske prostore zakriti lice s košm zivalske kože. Modri finančni minister pa je izkoristil ta običaj ter izdal ukaz, da je pri sprejemih v cesarskem dvoru prepovedana vsaka koža, razen belih od neke živali iz cesarjevih lovskih gozdov. Naravno je, da so se kože iz cesarskih gozdov silno drago prodajale ter da so se kmalu napolnile cesarske blagajne. Nazadnje je prišlo kupčevanje s kožami tako v navado, da so po vsej Kitajski sprejemali kože mesto denarja.

ZA KRATEK ČAS.

Protistrup. Starejša dekle: "Oh, gospod doktor, meni je vedno tako, kakor bi me kak moški zasledoval. Kaj naj proti temu storim?" Zdravnik: "Tupatam pokukajte v ogledalo." **Po strokovnjaško izraženo.** Nekaj poslanec najde ob svojem prihodu v prestolnem mestu vse boljše hotele popolnoma zasedene. Postrežček, na katerega se obrne, pravi: "Voliti Vam je samo še med hotelom 'Zlata krona' in 'Zlata hruška'. Toda v prvem so stenice, v drugem bolhe!" "Gromska strela!" vzklikne poslanec, "tu sem pa že zopet v ožji volitvi!" **Najtežje.** Soproga: "Povej, ljubi mož, zakaj podelijo kakemu kralju že ob dvanajstih letih krono, oženi se pa šele z osemnajstim?" Soprog: "Ker je lažje vladati kraljestvo, kakor ženo!" **Na kolodvoru.** On: "Poglej, če bi se ne bila tako počasi opravljal, bi ne bila sedaj zamudila vlak!" Ona: "Če bi me ne bil ti tako silil, naj se požurim, bi nama ne bilo treba sedaj čakati dve uri na prihodni vlak." **Višek.** "Povej mi, prijatelj, ali je tvoja žena kaj radovedna?" "In še kako, rodila se je iz same radovednosti..." **V gostilni.** V gostilni zapazi natakara, da je eden izmed gostov skrivaj vtaknil srebrno žlico v žep. Ko čez nekaj časa dotični gost natakarja pokliče k sebi in zahteva račun, vzame natakara svinčnik in začne glasno govorec pisati: "To in to, toliko in toliko in" — reče s tihim glasom — "srebrna žlica 50 K, je skupaj 60 K; ali je tako prav?" — "Gost ne zine nobene besede, plača in gre." **Pri zdravniku.** "Jaz sem Vas preiskal in dognal, da imate kri zastrupljeno z nikotinom, ker preveč kadite!" Bolnik: "Saj ne kadim!" "Kaj, ne kadite — zakaj pa mi niste tega poprej povedali?" **Dosti razumljivo.** "No, kako je v zakonu, prijatelj?" "Nič posebno povoljno ne. Sem se sicer bogato oženil, pa denarja le ne dobim!" "No, potlej si lahko zadovoljen. Dobil si bogato, pa tudi prav pametno ženo!" **Na železnici.** Sprevodnik pobira vožnje listke. Neke gospa odda zase celega, za fantka pa polovičnega. "Pa Vaš fant je že odrasčen in bo moral imeti tudi cel vožnji listek," ugovarja sprevodnik. — "Pa Vi ste tako počasi vozili," reče gospa, "da je fant med vožnjo toliko zrastlel." **Iz otročjih ust.** Okrajni šolski nadzornik vpraša dečka, v čegar šoli je prejšnji dan nadzoroval pouk, naj mu pokaže pot v St. Vid. — "To je čudno," odvrne deček, "včeraj, ko ste bili v šoli, ste vse močre reči vedeli, danes pa še ne veste za pot v St. Vid!" **Različne sanje.** Cesar Karol V. je na lovu zašel od svojih tovarišev ter naletel ob poti na krčmo, kjer je stopil raz konja, da bi se odpočil. Stopivši v hišo, zagleda štiri možakarje s takimi obrazi, ki nič dobrega ne obetajo. Bili so v resnici roparji. Ukaže si prinesiti pijače. Ko izpije prvi kozarec, stopi k njemu eden izmed roparjev, rekoč: "Sanjal sem, da mi je vaš plašč ravno prav," ter mu ga vzame. Zatem vstane drugi in reče: "Meni se je zdelo, da bi se mi vaša zlata verižica prav podala," in mu jo vzame. Tretji se tudi sklicuje na svoje sanje ter mu vzame klobuk. Četrti bi se rad polastil njegove piščali, katero je imel cesar na zlati verižici za vratom. — "Dovolite mi," spregovori

cesar, "predno mi to piščalko vzamete, da vam pokažem, kako se rabi ter zapiska nanjo. V istem hipu pridejo njegovi spremljevalci, ki so se bili razšli iskat ga, in stopijo v krčmo. Ustrašijo se, ko vidijo cesarja oropanega, še bolj pa se ustrašijo roparji tolike družine. "Glejte," spregovori cesar, "ti ljudje so o vsem tem sanjali, kar so hoteli imeti, čas je, da tudi jaz povem svoje sanje. Meni se je sanjalo, da ti štirje roparji zaslužijo obešeni biti in ukažem, da se to takoj zgodi." Pri tisti priči so obesili pred krčmo vse štiri. **POTREBUJEMO DEKLE ZA HIŠNO DELO** — vprašajte na 1208 Cass St., Joliet, ali N. W. Phone 460. **POTREBUJEMO NATAKARJA** (bartender). Nemanich Bar, 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill. **NA PRODAJ PEČ ZA HARD COAL** Heater, eno leto rabljena, proda se po ceni. Več pove Amer. Slovencec, Joliet, Ill., 714 **Rojaki in rojakinje širom Amerike!** Pristopajte k največjemu slovenskemu podpornemu društvu. **DRUŠTVO SV. DRUŽINE** (The Holy Family Society) štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois. Geslo: "Vse za vero, dom in narod." "Vsi za enega, eden za vse." **Odbor za leto 1916.** Predsednik.....George Stonich. Podpredsednik.....Stephen Kukar. Tajnik.....Jos. Klepec. Zapisnikar.....John Barbich. Blagajnik.....John Petric. Reditelj.....Frank Kocjan. **Nadzorniki:** Nicholas J. Vranichar, John N. Pasdertz, Joseph Težak. To društvo sprejema rojake in rojakinje iz vseh krajev od 16. do 55. leta in izplačuje bolniške podpore \$1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za \$500.00 ali za \$250.00 pri D. S. D. Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo. **Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri podpisnem. Če mu ni mogoče osebno priti, naj mi piše za podrobnosti in navodila in pošlje \$1 (en dolar), ta vsota se potem vračuna za pristopnino, da mu pošljem zdravniški list, pravila in drugo. Če ni kandidat sprejet, razun lastne krivde, mu vrnem vplačani denar. Pisma naslovite na:** **JOS. KLEPEC, JOLIET, ILL.** **JOSEPH ZUPANCIC** Stara slovenska gostilna 121 E. S. Grand Ave., Springfield, Ill. Bell Phone 7899. Točim fino Anheuser & Busch St. Louis pivo, domače vino in žganje ter dišeče smodke. Vsi rojaki dobrodošli! **FIRE INSURANCE.** Kadar zavarujete svoja poslopja zopet ogenj pojdite k **ANTONU SCHAGER** North Chicago Street v novi hiši Joliet National Banke. **J. C. Adler & Co.** priporoča rojakom svojo **Mesnica** Telefon 101. JOLIET, ILL. Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill

Fred Lehring Brewing Co.
JOLIET, ILL.
PIVO V STEKLENICAH.
Cor. Scott and Clay Sts. .... Both Telephones 26. .... JOLIET, ILLINOIS

Rojakom priporočamo sledeče blago.

Kranjski Brinjevec, zabo (12 steklenic) za	\$12.00
Kranjski Slivovec, zabo (12 steklenic) za	\$10.50
Baraga, zdravilno grenko vino, zabo (12 steklenic) za	\$5.00
Ravbar Stomach Bitters, zabo (12 steklenic) za	\$7.00
Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zabo (12 stekl.) za	\$10.50
S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zabo (12 stekl.) za	\$10.00
Cognac Brandy, zabo (12 steklenic) za	\$9.00
Holland Gin, zabo (15 steklenic) za	\$12.00
Rock and Rye, Quarts, zabo (12 steklenic) za	\$6.00
Californijsko Vino, zabo (25 steklenic) za	\$7.00
Californijsko Vino, zabo (25 steklenic) za	\$6.00
Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po	75c

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

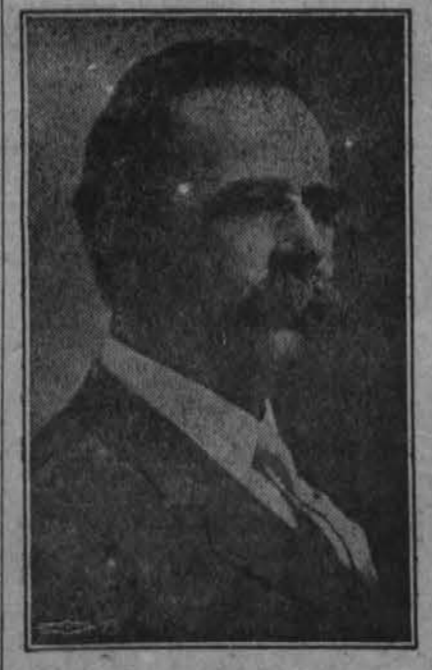
Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

STENSKI PAPIR
Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnečev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.
Alexander Daras
Ch. Phone 376 N. W. 927.
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.
Naznani lo!
Slavnemu slovenskemu in hrvatskemu občinstvu v Jolietu naznanjam, da sem otvoril svojo **Novo mesnico in grocerijo** na vogalu Cora in Hutchins cest, kjer imam največjo zalogo svežega in svežega mesa, kranjskih klobas, vse vrste grocerije in drugih predmetov, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko področje. Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam. Moje blago bo najboljšo, najčistejšo in tudi po zmerni ceni. Spoštovanjem **John N. Pasdertz** Chicago tel. 2917 Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill

POZOR ROJAKINJE!
Ali veste, kje je dobiti najboljšo meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici **Anton Pasdertz** se dobijo najboljšo sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso. Nizke cene in dobra postrežba naše geslo. Ne pozabite torej obiskati našo našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street. Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1114

Luka Pleše
HRVATSKO-SLOVENSKA GOSTILNA
kjer točim najokusnejše pivo, fina mača in importirana žganja in vina. Pri prodajem dišeče smodke. Se vsem priporočam v obilen obisk. 1014 North Chicago St., Joliet, Ill.

Naročite zabo (12 steklenic) novega piva, ki se imenuje
EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača
E. Porter Brewing Company
Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.

WILLIAM W. SMITH kandidat za rekorderja v okraju Will. Prvotna volitev dne 13. sept. 1916.